1979
ocak
11 (49)

FAŞİST KATİLLERDEN HESAP SORULMALIDIR

İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZ FAŞİZMİ YENECEKTİR

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

11(49) ocak 1979

içindekiler

Sahibi : Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü : Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul - 75 47 93, Dizgi : Murat Mat. Koll. Şti., Basım : Gözlem Ofset, Kapak ve Karikatür : Tan Oral.

disk'e bağlı sendikalar

1 — ASİS 29 26 68
Sümer Sk. Kılıç Ap. 9/8
Yenişehir - ANKARA

2 — ASTER - İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mh.
Eski Çiçekçi Sk. No. 5/7
Kat 2
Galatasaray - İSTANBUL

3 — BASIN - İŞ 26 30 24 - 25
Divanyolu, Klodfarer Cd.
No. 12
Cağaloğlu - İSTANBUL

4 — BAYSEN 29 09 34
29 37 13
Necatibey Cd. Sezenler
Sk. No. 1/10
Yenişehir - ANKARA

5 — BANK - SEN 48 81 25
48 22 96
Vali Konağı Cd. Sonu
Yapı Kredi Bankası
Mensupları Emekli
Sandığı Tesisleri K. 5
Nişantaşı - İSTANBUL

6 — DEV MADEN - SEN
29 39 40 - 29 47 92
Necatibey Cd. Sezenler
Sk. Lozan Ap. 2/9
Yenişehir - ANKARA

7 — D. SAĞLIK - İŞ 23 20 50
İnebey Mh. Valide Camii
Sk. No. 34/5
Aksaray - İSTANBUL

8 — D. TOPRAK - İŞ 18 70 20
Meşrutiyet Cd. Alibey
Apt. No. 29/17
Yenişehir - ANKARA

9 — D. YAPI - İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sk.
No. 19/1
Merter - İSTANBUL

10 — FINDIK - İŞ 19 50
Gazi Cd. 72
GİRESUN

11 — GENEL - İŞ 17 54 59
17 52 C7
18 79 14
Süleyman Sırrı Sk. 2/4
Sıhhiye - ANKARA

12 — GIDA - İŞ 45 89 85
Refik Saydam Cd.
No. 3/4
Tepebaşı - İSTANBUL

13 — HÜRCAM - İŞ 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cd.
No. 12/4
Cağaloğlu - İSTANBUL

14 — İLERİCİ DERİ - İŞ
28 26 40
Ordu Cd. No. 300 K. 3
Aksaray - İSTANBUL

15 — KERAMİK - İŞ 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer Cd.
No. 12/3
Cağaloğlu - İSTANBUL

16 — LASTİK - İŞ 75 15 65 - 66
Merter, A. Kutsi Tecer
Cd. No. 10/2
Bayrampaşa - İSTANBUL

17 — LİMTER - İŞ
Ordu Cd. No. 300/3
Laleli - İSTANBUL

18 — MADEN - İŞ 60 23 54 - 55
Barbaros Bul. 58/2
Beşiktaş - İSTANBUL

19 — OLEYİS 30 27 17 - 73
Menekşe Sk. Muslu Ap.
No. 28/14 - 15
Kızılay - ANKARA

20 — SOSYAL - İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cd. Sezenler
Sk. Lozan Ap. No. 2/14
Yenişehir - ANKARA

21 — T. PETROL VE KİMYA
SAN. İŞÇİLERİ SEN.
30 08 61 - 30 04 02
İzmir Cd. Fevzi Çakmak
Sk. No. 17/13
ANKARA

22 — T.İ.S. 25 56 87 - 17 13 42
Tuna Cd. İnkilap Sk.
İnkilap Ap. No. 5/6 - 7
Yenişehir - ANKARA

23 — TEKGES - İŞ 25 31 93
18 89 99
İzmir Cd. Yaprak Ap.
No. 24/11 Kat 6
Kızılay - ANKARA

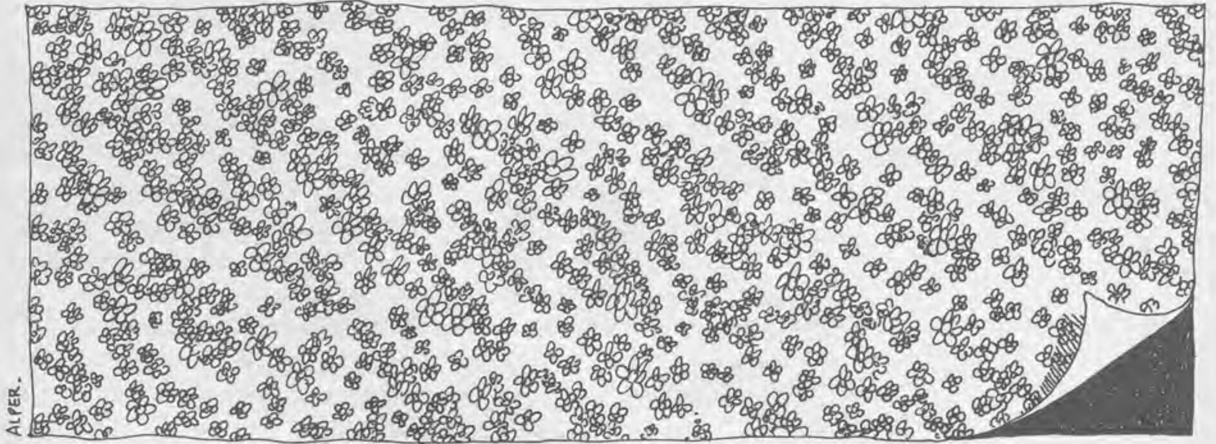
24 — TEKSTİL İŞÇİLERİ
SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cd. Sıhhiye Ap.
No. 19 - 3

25 — TÜMKA - İŞ 75 08 43
Cağaloğlu - İSTANBUL
Merter Gündoğdu Sk.
No: 19/3
Bayrampaşa - İSTANBUL

26 — YENİ HABER - İŞ
29 71 16 - 29 63 48
Gazi Mustafa Kemal Bul.
Dağdelen Ap. No. 92/2
Maltepe - ANKARA

27 — YERALTI MADEN - İŞ
Selanik Cd. No. 50/14
Yenişehir - ANKARA

HÜKÜMETİN MECLİSE GETİRDİĞİ TASARILAR ANTİ DEMOKRATİK VE ANAYASAYA AYKIRIDIR

HEDEF ANTİ-DEMOKRATİK TASARILARIN ENGELLENMESİDİR.

1978 sonlarında Türkiye demokrasi güçlerinin karşısına çıkan sorunlar, 1979'da da mücadelenin, kararlılıkla ve çok yönlü olarak s ürdürülmesi gereğini vurgulamaktadır. 1978'in son günlerinde bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelelesinin gündeminde yer alan temel sorunlar, 1979 başlarında da varlığını koruyacak, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız 1978'de yürüttügü mücadelesini, hiç kesintiye uğratmadan, 1979'da da sürdürecektir. 1979 içinde de, faşizmin geriletilmesine, faşist kaynakların kurutulmasına ve faşizmin yok edilmesi nihai hedefine yönelen mücadele sürecektir.

DEMOKRATİK PLATFORM ÖNEMLİ BİR ADIMDIR

1979'u bu perspektifte ele aldığımızda, konuya 1978'den girmek durumundayız. 1978'in son ayları işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından önemli gelişmelere sahne olmuştur. Öncelikle işçi sınıfımızın tek demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede somut adımlar atmıştır. Karar organlarında oluşturulan Demokratik Platform görüşü, son olarak Genel Temsilciler Meclisinde tabana götürülmüştür. Genel Temsilciler Meclisi konuyu bütün derinliği ile ele alarak tartışmış ve geliştirmiştir. Faşizme ve emperyalizme karşı mücadeleyi bir bütünsellik içinde yürütmek üzere anti-faşist, anti-emperyalist nitelikli demokratik ve mesleki kitle örgütlerinin katıldığı «Demokratik Platform»un oluşturulması çalışmaları başlatılmıştır.

1979'un başlarında Platformun ilkesel sorunlarını, demokratik tartışmalarla, anti-faşist ve anti-emperyalist güçlerin birliğini zaafa uğratmadan karara bağlamak acil bir görev olarak durmaktadır. Demokratik Platformun işlemeye başlaması, kararlaştırılan ilkeler doğrultusunda kısa ve uzun dönemli eylem programlarının hazırlanılarak hayata geçirilmesi Türkiye'de demokrasi mücadelesinde gerçek bir aşama niteliği taşıyacaktır.

YENİ YASA TASARILARI MÜCADELE GÜNDEMİMİZDE YER ALIYOR.

1978 sonlarında, demokrasi mücadelesinde kısa dönemli programda öncelikle gündeme alınması gereken sorunlar ortaya çıkmıştır. Hükümet, «Polis Görev ve Yetki Yasası», «Devlet Memurları Yasası», «Dernekler Yasası» «Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası» ile «Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası»nda değişiklikler yapmak üzere tasarılar hazırlamış ve Meclis Başkanlığına sunmuştur. Dergimizin bu sayısında ayrıntılarıyla incelediğimiz bu yasalar, kazanılmış demokratik hak ve özgürlükleri budayan bir nitelik taşımaktadır. Anayasanın temel hak ve özgürlükleri güvence altına alan maddeleriyle çelişmektedir. Konunun ilginç bir yanı da, önerilerin bir bölümünün daha önce CHP tarafından Anayasa'ya aykırı bulunmasıdır. Öyle ki, CHP, vaktiyle MC'nin getirdiği önerileri Anayasa'ya aykırı bulduğunu açıklamış, Anayasa Mahkemesine götürmüş ve Yüksek Mahkeme CHP'nin o zamanki görüşleri doğrultusunda gerekçelerle iptal kararları vermiştir. Muhalefet döneminde demokratik hak ve özgürlükleri genişleteceği sözü veren CHP'nin bugün bu tasarılarla ortaya çıkması, sosyal demokrasinin ikili yanını göstermesi bakımından da ilginçtir. CHP'nin «Toprak İşleyenin, Su Kullananın», «Sendikal Hak ve Özgürlükler Genişletilmelidir», «Tekellere Karşı Küçük Esnaf ve Zanaatkârlar Korunmalıdır», «Avrupa Ülkelerinde Ne kadar Özgürlük Varsa Türkiye'de de O Kadar Özgürlük Olacak» biçimindeki sloganları,

miting meydanlarında, Genel Başkan'ın ağzından savunduğu günlerin üzerinden henüz çok uzun zaman geçmemiştir.

ANTİDEMOKRATİK YASALARA MC ALKIŞ TUTUYOR

Hangi gerekçelerle getirilirse getirilsin işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından hükümetin bu girişimini olumlu bulma olanağı yoktur. Unutulmamalıdır ki faşizme karşı mücadele demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayarak değil, geliştirilerek verilebilir. CHP gerçekten faşizme karşı ise, işçi ve emekçilerin desteğini almak zorundadır. DİSK, faşizmin üstüne gideceği, demokratik hak ve özgürlükleri geliştireceği, halktan yana ekonomik dönüşümleri yapacağı zaman hükümeti destekleyeceğini birçok kez açıklamıştır. Ancak hükümetin son girişimi, aksine faşistlerin ekmeğine yağ sürecek bir girişimdir. MC Şebekesinin ortakları CHP'nin bu tavırdan destek alarak, daha ileri kısıtlamaları savunmak cesaretini göstermişler, DGM'leri öne sürmeye başlamışlardır. Bu da göstermektedirki, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlama istekleri MC ortaklarının ve sermayenin işine yaramaktadır.

İŞÇİ VE EMEKÇİLER SESSİZ KÖLE DURUMUNA GETİRİLEMEZ.

CHP'nin getirdiği öneriler kabul edilmesi, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın tam anlamıyla sessiz bir çoğunluk haline getirilmesini sağlayacaktr. Kişi güvenliği ortadan kalkacaktır. Sendikal toplantılar işverenlerin denetimine sokulacak, sarı sendikaların zincirini kırma mücadelesi veren işçiler, yasalar karşısında suçlu duruma geleceklerdir.
Memurların, kazanılmış hakları olan dernek biçiminde örgütlenme özgürlükleri, amirlerinin denetimine sokulacaktır. Var olan hakları genişletme mücadelesi, resmi izine bağlı hale gelecektir. Küçük esnaf ve zanaatkârların, az topraklı köylülerin tekeller karşısında ileri taleplerle direnme olanakları kalmayacaktır. İşsizlik ve yoksulluk giderek artacaktır. Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması objektif olarak bu sonuçları doğuracaktır.

İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZ İZİN VERMEYECEKTİR.

1979 başında, başta işçi sınıfımız olmak üzere, emekçi halkımızın gündeminde bu yasa önerilerine karşı mücadele, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak, birinci sıraya yükselmiştir. 16 Eylül'lerde DGM yasalarına, 15 - 16 Haziran'larda sarı sendikaları devlet desteği ile güçlendirecek yasalara karşı yiğitçe direnen işçi sınıfımız, bu önerilerin yasalaşmasını da önleyecektir. Üstelik bu kez destekleri ve ittifakları daha da geniş ve güçlüdür. 1979'un ilk aylarında bu mücadele mutlaka sonuca bağlanacaktır. İşçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü DİSK, bunun bilincindedir. Bu anlamda Türkiye'nin bütün demokratik güçlerine seslenmektedir: GÖREV BAŞINA.

K.Maraş'ta soykırım:

FAŞİST KATİLLERDEN HESAP SORULMALIDIR

1978'in son günlerinde Türkiye, tarihinde eşine rastlanmamış faşist bir tertibe sahne oldu. İlk saptamalara göre 100'ün üzerinde insan canice katledildi. Binlerce kişi yaralandı, Kahramanmaraş yakıldı, yıkıldı.

Kahramanmaraş olayları, faşistlerin ve onların arkasındaki güç olan emperyalizmin Türkiye üzerinde büyük oyunlar tezgâhladıklarını, önceden hazırlanmış bir planı adım adım uyguladıklarını ortaya koydu. Tek tek insanları öldürmek, sonra toplumda saygınlık kazanmış kişileri öldürmek, hiçbir şeyden habersiz belediye otobüsündeki, kahvehanelerdeki insanları topluca öldürmek ve en sonunda mezhep ve ırk ayrılıklarını siyasî amaçlar için kullanıp soy kırımı uygulamak, bu soykırımını ülkenin çeşitli yerlerine yaymak... Faşizmin ve emperyalizmin şimdiye kadar izlediği yol bu... İktidara gitmek için masum çocukların, hamile kadınların, yurtseverlerin, ilericilerin, sosyalistlerin ölüleri üzerinde yürümek faşistlerin yolu.

TERTİBİN KANITLARI VAR

Kahramanmaraş olayları bir tertiptir diyebilmek için elimizde bir sürü kanıt var. Öncelikle Alpaslan Türkeş'in çeşitli zamanlarda verdiği demeçler... MHP Genel Başkanı Kahramanmaraş'ta olayların çıkabileceğini söylemişti. Bu felâket tellallığı, çok iyi tahmin yapmanın değil, tehdit etmenin anlamını taşıyordu.

Kahramanmaraş'ta gelen ilk haberlerde, üzerine önceden «MHP» yazılan veya MHP'nin amblemi olan **üç hilâl**'in çizildiği binaların yıkılmadığı, saldırıya uğramadığı bildiriliyor. Bir kadın yurttaşın, AP milletvekiline, «alnımızda MHP yazılsaydı» bize hiçbir şey olmazdı dediği yazıyor gazetelerde. Bunlar da olayların önceden planlandığını, MHP'lilerin ve binalarının zarar görmemesi için bir ön hazırlığın gerçekleştirildiğini kanıtlıyor.

Olaylar Kahramanmaraş merkez ilçesiyle sınırlı kalmamış, bütün yöreyi kapsamına almıştır. Elbistan Belediye Başkanı'nın öldürülmesi, iki solcu öğretmenin vurulması, öğretmenlerin cenazeleri camiye gelirken caminin işgali ve oradan cenazelerin ve törene katılanların taşa tutulmaları, şehirde maskeli bir güruhun uzun menzilli silahlarla halka ateş etmeleri tertibin öbür halkalarını oluşturmaktadır.

> ● Olaylar faşistlerin ve ardındaki emperyalistlerin açık bir tertibidir

BÖYLESİNE VAHŞİLİĞİ ANCAK FAŞİSTLER YAPABİLİR

İnsanları satırla doğrayan, hamile kadınların karnına kurşun sıkan, çocukları öldürüp dereye atan faşist caniler bir kez daha Hitler'in yöntemlerini kullanmış, toplu kırım uygulamışlardır. Faşizmin uluslararası karakterine sahip olduklarını göstermişlerdir. Bu olayların büyüklüğüne rağmen işçi sınıfı ve emekçilere soğukkanlı değerlendirme yapmak gerekiyor. DİSK üyelerinin DİSK'in çağrılarını dikkatle izleyip ona göre davranmaları gerekiyor. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın faşistleri mutlaka inlerine tıkacak güçte olduğu inancını kaybetmeyip, bilimin

gösterdiği yolda mücadele etmek gerekiyor.

DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK Maraş ve yöresinde kitlelere yöneltilen faşist saldırılara ilişkin şu açıklamayı yapmıştır :

MC iktidarda iken sürdürülen faşist terör MC'nin iktidardan uzaklaşmasından sonra her geçen gün biraz daha şiddetini artırarak yaygınlaştırılmıştır.

Malatya'da, Elazığ'da, Sivas'ta benzeri olaylar sahnelenmiş, halkımız bir iç savaşa itilmek istenilmiştir. Önceleri tek tek demokrat - ilerici, yurtseverlere yönelen saldırılar bir katliama dönüştürülmüştür. Bu saldırılara halkımızın dini inançları ve mezhep ayrılıkları gerekçe gösterilmek istenilmektedir. Bu gerekçe tamamen yanlıştır. Halkımızın, dini inanç ve mezhep ayrılığı gibi bir sorunu yoktur. Halkımız yıllardır ırk, mezhep ve hatta dini ayrılıklara rağmen kardeşçe yaşamış ve bu geleneği kurumlaştırmış bir halktır. İnançlarını birbirine zorla kabul ettirmek gibi insanlık dışı ve ilkel bir amacı bulunmamaktadır.

Bugün de bu tür dış etkilerin en üst boyutlara çıktığı bir dönemi yaşamaktayız. Nasıl Kurtuluş Savaşında İngiliz emperyalistlerinin etkisiyle halkımızın bağımsızlık mücadelesi engellenmek istenildiyse, bugün de aynı kaynaklar Türkiye'de hızla gelişen demokratik güçleri geriletmek için bütün çıplaklığıyla üstlerine düşen görevleri yapmaktadırlar.

DİSK olarak faşist saldırıların altında yatan gerçeğin emperyalizm olduğunu çeşitli defalar açıkladık. Amacın bir iç savaş çıkarmak olduğunu, ordunun müdahalesiyle varolan sınırlı demokratik hakların askıya alınması olduğunu belirttik... Maraş'ta gelişen olaylar da bu iddiamızı kanıtlamaktadır.

Olaylardan önce, hükümetin «belki yarın, belki yarından da yakın bir zamanda düşeceği» **belirtilmiş, daha sonra Elbistan Belediye Başkanı öldürülmüş, bunu Maraş'ta iki devrimci öğretmenin öldürülmesi izlemiş ve öldürülen öğretmenlerin cenaze törenlerinin yapılmasının engellenmesi takip etmiştir. Böylece Maraş ve yöresinde bu hazırlık aşamasına planlı giren faşist odaklar, çeşitli yörelerden getirilen yüzü maskeli militanları hazır tutarak, hatta gazetelerde yer aldığı gibi bir parlamenteri de bulundurarak olayların boyutunu bu noktaya çıkarmışlardır. Böylece tertipçiler suç üstü yakalanmışlardır. CHP'nin Sayın Genel Sekreteri de çok geç kalmış olmakla birlikte olaylar sonunda bu kanımızı doğrular bir açıklama yapmıştır.**

DİSK, geçirmekte olduğumuz ekonomik darboğazın faturasının başta işçi sınıfı ve emekçi halka çektirilmek istenmesine karşı bütün gücü ile mücadele edecektir. 1979 içinde faşizmin destekçisi ve besleyicisi emperyalizme bağlı tekelci sermaye, büyük işçi kitlelerini ilgilendiren toplu sözleşmelere oturacaktır. Bu sözleşme dönemini rahat geçirebilmek için, demokrasinin askıya alınması ve bu hükümetin giderek yerine faşist bir yönetimin işbaşına gelmesi emperyalizme bağımlı sermayenin tek özlemidir.

Ayrıca, iktidarın emperyalizmin her isteğine boyun eğmesi de özlenen amaçlardandır.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız her fırsatta faşist saldırıları göğüslemek için iktidarın bu yolda her girişimini sonuna kadar destekleyeceğini açıklamışlardır. Bu kararlılık daha iktidarın üçüncü ayı dolmadan 20 Mart Faşizme

● DİSK üyeleri DİSK'in işaretini beklemelidir.

İhtar eylemimizle gösterilmiştir. Ancak bu eylemimize ışık tutan düşüncemizin haklı olduğu, sonradan yaşanan Elâzığ, Malatya, Sivas ve en son olarak da Maraş olayları ile çok açık biçimde kanıtlanmıştır.

Şu anda görev, faşist saldırı merkezlerinin dağıtılması ve kapatılmasıdır. Bu amaca varmak için başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün emekçi halkımız iktidarın yanında olacaktır. Türkiye'nin bütün demokratları, ilericileri, sosyalistleri iktidardan bu görevi yapmasını beklemektedir.

Hükümeti, faşist saldırılar karşısında göreve çağırırken, faşistlerin büyük bir ustalıkla, sol örgüt üyeleriymiş gibi görünüp aynen Hitler'in 1933'te yaptığı gibi bazı tertiplere girip, ibadet yerlerine saldırdıklarına da dikkati çekmek istiyoruz. Bu kanının doğruluğu, Konya'da, Kırıkkale'de ve daha birçok yörede böyle tertibe giren faşistlerin yakalanmalarıyla ortaya çıkmıştır.

Bunca ölen insanımızın kanı yerde kalmayacak ve faşist katillerden mutlaka hesap sorulacaktır. Faşizme karşı mücadelenin öncü gücünü oluşturan işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü DİSK üyeleri, DİSK'in kararlarını uygulamak üzere hazır beklemeli, bölgelerinde ve işyerlerindeki provokasyonlara dikkat etmelidirler. Türkiye'nin bütün anti - faşist güçleri, demokratları, yurtseverleri, ilericileri, sosyalistleri bu olaylar karşısında daha fazla susamazlar ve bekleyemezler. Ne Maraş'taki ne de diğer yörelerdeki halkımız sahipsiz değildir. Artık olağanüstü boyutlara ulaşan bu gerici saldırılar karşısında hükümet kararlı tavrını almalı ve gücünü faşist merkezlere karşı kullanmalıdır.

İşçi sınıfı mücadelesi ve hukuk

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER KISITLANAMAZ

(Bu yazının hazırlanmasında, Çağdaş Hukukçular Derneği kurucusu ve önceki dönem başkanı Avukat Sayın Halit Çelenk'in çalışmasından büyük ölçüde yararlanılmıştır.)

- **Millî Güvenlik ve Kamu Düzeni gibi esnek kavramlarla kişi güvenliği sınırlanamaz CHP muhalefetteyken iptal ettirmek üzere Anayasa Mahkemesine götürdüğü maddeleri, bu kez kendisi öneriyor.**

Hükümetin **«anarşiyi önleme»** gerekçesiyle bazı önlemler alacağına ilişkin açıklamalar dönem dönem basın ve TRT aracılığıyla kamuoyuna duyuruluyor. Özellikle faşist saldırı ve cinayetlerin yoğunluk kazandığı günlerin ertesinde, hükümet yetkilileri **«etkin önlemler»** alma hazırlıkları içinde bulunduklarını belirtiyorlar. Son olarak İçişleri ve Adalet Bakanlıkları tarafından bir kısım yasaların değiştirilmesi doğrultusunda çalışmalar yapıldığı, bu amaçla hazırlanan yasa tasarılarının Meclis Başkanlığına verildiği açıklandı. Hükümet, **Polis Görev ve Yetki Yasası, 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası, 1630 Sayılı Dernekler Yasası, 171 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Yasası** ile **Ceza Yargılamaları Usulü Yasası**'nda değişiklikler yapılması önerisiyle meclise geliyordu.

DEMOKRAT KAMUOYUNUN TEPKİSİ

Hükmetin hazırladığı tasarıların açıklanmasından hemen sonra, konu, ilerici kamuoyunda ayrıntılarıyla tartışıldı. Tartışmalar, **«anarşiyi önleme»** gerekçeşi ile hazırlanan tasarıların antidemokratik olduğu sonucunu ortaya çıkardı. Sınırlı demokratik hakların ortadan kaldırılmak istendiği, demokratik kitle örgütlerinin önüne yeni engellerin çıkarıldığı görüşünde birleşildi.

DİSK ve 33 demokratik ve mesleki kitle örgütü tasarılara ilişkin görüşlerini bir mektupla **Başbakan Bülent ECEVİT'e** bildirdiler:

«Giderek yoğunlaşan faşist saldırılar ve ağırlaşan ekonomik bunalım karşısında, bugün siyasi iktidar kararsız davranmakta ve ciddi önlemler almaktan uzak bir noktada bulunmaktadır.

Hal böyle iken faşist odakların üstüne gidilmezken, yıllardır emekçi halkın çıkarlarını savunan demokratik örgütlere yönelik yeni anti-demokratik yasa tasarılarının gündeme getirildiği gözlenmektedir.

CHP'nin muhalefette iken Anayasa Mahkemesine başvurarak iptal ettirdiği bazı anti-demokratik hükümleri iktidara geldiğinde yasalaştırmak istemesi çarpıcı bir çelişkidir.

Bugün yasalardaki düşünce ve örgütlenme özgürlüğü çok sınırlı iken ve asıl yapılması gereken bu sınırlamaların kaldırılması iken, bu sınırlı demokratik hakların da ortadan kaldırılmaya yönelinmesi, emekçi kitleler ve onların örgütleri tarafından kabul edilemez.

Bizler, yıllardır tüm faşist saldırı ve anti-demokratik baskılara karşı mücadele veren kitle örgütlerinin yöneticileri olarak, bu girişimlerden vazgeçilmesi gereğini hatırlatıyoruz.

Tüm anti-demokratik girişimlere karşı bütün gücümüzle mücadele edeceğimizi bir kez daha açıklıyoruz.»

Türkiye işçi sınıfının tek demokratik, sınıf ve kitle, sendikal örgütü **DİSK** ile işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıf ve tabakaların önemli bir bölümünü temsil eden **33 örgütün, «bütün güçleriyle mücadele»** kararı aldıkları yasa tasarılarının ayrıntılı bir eleştirisini veriyoruz.

ANAYASA'YA AYKIRI DEĞİŞİKLİKLER GETİRİLİYOR

Hükümetin önerdiği değişiklikler içinde, Anayasanın temel hak ve özgürlükler, özel hayatın gizliliği gibi temel ilkelerine aykırı hükümler ve **Anayasa Mahkemesi**'nce daha önce iptal edilmiş hükümler yer alıyor. Daha da ilginci, CHP'nin, muhalefet döneminde MC'ye karşı, **«bunlar Anayasaya aykırıdır»** diye **Anayasa Mahkemesi**'ne götürdüğü hükümlerin bu kez CHP eliyle gündeme getirilmesidir.

Örneğin Polis Görev ve Yetki Yasasına eklenecek bir fıkra ile, **«Milli Güvenlik ve kamu düzeni bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mülki amirin emriyle polisin, kişilerin üstlerini, araçlarını, eşyalarını ve özel kâğıtlarını arama ve bunlara el koyması»** mümkün kılınmak istenmektedir.

«Milli Güvenlik», **«Kamu Düzeni»** gibi kavramlar yoruma elverişli, yanlı kişiler elinde keyfi işlemlere olanak sağlayabilecek kavramlardır. Anayasa Mahkemesi de sözü geçen kavramların bu niteliğini kabul etmektedir.

ANAYASA MAHKEMESİ DİYOR Kİ...

Yüksek Mahkeme bu konuda şöyle demektedir:

«...Oysa Milli Güvenlik ve Kamu Düzeni, uygulayıcılarının kişisel görüş ve anlayışlarına göre genişleyebilecek özel yorumlara elverişli bu nedenle de keyfiliğe dek varabilir çeşitli ve aşamalı uygulamalara yol açacak geniş kavramlardırlar. Gecikmede sakınca bulunan hallerde en az o kavramlar kadar kesin ve keskin çizgilerle belli edilmesi ve sınırlandırılması zorunlu bulunan bir deyimdir.»

(Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi Cilt 12. Sayfa 152).

Tasarı ile getirilen bu hüküm **Anayasa**'nın **15 Maddesi**nde düzenlenen **«özel hayatın gizliliği»** ilkesine ters düşmekte ve özel hayatın gizliliği hakkının özünü ortadan kaldırmaktadır. Anayasa'nın 11/2 Maddesine göre hiç bir yasa, temel hakların özüne dokunamaz. Nitekim tasarıyla getirilen bu yeni hüküm, daha önce **26.6.1973** günü ve **1775 Sayılı Yasa** ile **9. Madde**ye eklenmiş, ancak **CHP** tarafından **Anayasa Mahkemesi**'ne açılan dava sonunda **25.4.1974** gün ve **1973/41** Esas ve **974/13 Sayılı kararla** bu fıkra iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen, maddeye tasarıda yeniden yer verilmektedir.

POLİSE YENİ YETKİLER

Polis Görev ve Yetkileri Yasası'na eklenmek üzere hükümetin önerdiği Anayasa'ya aykırı iki madde de tasarılar içinde yer almaktadır. Polise, kimlik incelemesi yapmak ve kimlik bulundurmayanları karakola götürüp parmak izlerini almak, fotoğraflarını çekmek yetkisini veren 5. madde **«kişi güvenliği»** ilkesine aykırıdır. MC döneminde polis kadrolarına doldurulan ve hâlâ temizlenmeyen faşistler bu maddeye dayanarak diledikleri kişilere baskı uygulayacaklardır. Kişi güvenliğini ortadan kaldıran bu hüküm keyfi işlemlere olanak sağlayacaktır.

Aynı yasaya, yine istenildiği gibi yorumlanabilecek, **«Milli Güvenlik ve Kamu Düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan haller»** gibi sınırları belirsiz kavramlara dayanılarak, polise, evleri, işyerlerini, tüm yapıları arama yetkisi verecek değişiklikler getirilmektedir.

Mahkeme kararı olmaksızın polise ev ve işyerlerini arama yetkisi verilmesi, **Anayasa**'nın **«konut dokunulmazlığı ve kişi güvenliği»** ilkeleriyle çelişmektedir.

KAMU GÖREVLİLERİ VE YENİ TASARILAR

Demokratik kitle örgütlerini amaçlayan değişiklikler ise **657 Sayılı Devlet Memurları Yasası** ve **1630 Sayılı Dernekler Yasası** değiştirilerek uygulanmak istenmektedir. Özellikle kamu görevlilerinin ekonomik ve demokratik haklar mücadelesini engellemeyi amaçlayan bu değişiklikler, memurları tam bir **kapıkulu** durumuna sokmaya hizmet edecektir.

● Kamu görevlileri dernek çalışmasında, amirlerinin emrine sokulamaz.

Devlet Memurları Yasasına: **«Devlet Memurları, 657 sayılı yasanın 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12. Maddelerinde belirtilen ilke, ödev ve sorumluluklarla bağdaşmayan amaçlar güden ya da bu tür çalışmalar yapan dernekleri kuramazlar ve bu yolda çalışma yapan derneklere üye olamazlar. Bu tür dernekler mahkeme kararıyla kapatılır.»** biçiminde bir fıkra eklenmektedir.

657 Sayılı Yasanın yukarda sözü edilen **1-12. Maddelerinde** özetle, memurların; yasaları sadakatla uygulayacağı, amirlerinin emirlerini yerine getirecekleri ve herhangi bir siyasi partinin yada kişinin zararını hedef tutan davranışlarda bulunamayacakları hükümleri yer almıştır. İşte bu hükümler, memur dernekleri, dernek kurucusu, memurlar ve memur dernekleri üyeleri hakkında da uygulanmak istenmektedir:

Bu fıkra pratikte şu anlama gelecektir:

Memurlar, dernek çalışmalarında da, tıpkı resmî görevlerini yaparken olduğu gibi, amirlerinin emirlerine uyacaklar, yasalarda bulunmayan demokratik, sosyal ve meslekî hakları için mücadele edemeyeceklerdir. Tasarının bu fıkrası, **Anayasanın dernek kurma hakkını** düzenleyen **29. maddesine** aykırı düşmektedir.

DERNEK KURMAYA KONULAN YASAK

1630 Sayılı Dernekler Yasası'na öngörülen değişiklikler ise dernek kurmaya ve dernek çalışmasına birçok kısıtlamalar getirmektedir. Bunlardan, «kurulması yasak dernekleri kurma ya da idare etmek suçundan mahkûm olanların derneklere **üye olamayacakları»** biçimindeki Hükümet önerisi **Anayasa**'nın **29. Maddesi** ile çelişmektedir. Nitekim daha önce **1630 sayılı yasanın** 2/a maddesinde yer alan, **«Kurulması yasak dernekleri kurmak veya idare etmek suçlarından birinden kesin olarak hüküm giymiş olanlar dernek kuramazlar»** şeklindeki hüküm **CHP Millet** Meclisi Grubu tarafından **Anayasa Mahkemesi**'ne açılan dava sonunda bu mahkemenin **18-19-20/12/1973** gün ve **963/3-37** sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

DERNEKLERİN ÇALIŞMA ALANI DARALTILIYOR

Dernekler Yasasının 7. maddesine eklenecek «amacı belli olmayan» ifadesi, dernek kurmaya getirilen ve sınırları istenildiği yere kadar götürülebilecek bir kısıtlamayı somutlamaktadır. Örneğin **«demokratik hak ve özgürlükleri savunmak amacı»** belirsiz sayılarak bu amaçla dernek kurulması engellenebilecektir. Aynı maddeyi değiştirerek **«çalışma konuları»**nın tek tek tüzükte belirtilmesi şartını koşmak da derneklerin çalışma yöntemlerini sınırlandırmaya yarayacaktır. Bu gerekçeye dayanılarak, tüzüğünde yazılı olmadığı için, bir derneğin seminer, açıkoturum yapması veya önceden düşünülmemiş bir çalışma yöntemini uygulaması yasaklanacaktır. Böylesi bir durum hukuka ters düşer. Hukuksal olan, yasaların olanak verdiği tüm yöntem-

lerin kullanılmasıdır.

Dernek çalışmasını geriye doğru değiştirmek yolundaki bir öneri de **«İçişleri Bakanlığına ve valiliklere daha önce incelenmiş ve onaylanarak yürürlüğe girmiş tüzükleri, istedikleri zaman yeniden inceleme yetkisi vermek»** biçiminde getirilmektedir.

Bu hüküm;

Kazanılmış hakları ortadan kaldırmaktadır. Derneklerde istikrarsızlıklara neden olacak, kararlı, düzenli, güvenli bir çalışmayı engelleyecektir. İyi niyetli olmayan uygulayıcılar elinde kuvvetli bir silah olacaktır.

Hükümet, getirdiği tasarılarla, derneklerin çalışma alanını daraltmayı amaçlamaktadır. Bunun kanıtı, tasarıda, **«dernekler siyasî tutum ve davranışta bulunamaz»** biçimindeki hükümdür.

Yürürlükteki yasada, öğrenci dernekleri dışında kalan derneklerin siyasal çalışma yapmayacakları hakkında bir hüküm yoktur. Yalnızca derneklerin **«iktidar mücadelesi»** yapamayacakları hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre dernekler, iktidar mücadelesi dışında ülke sorunlarıyla ilgili çalışma yapabiliyor, görüş açıklayabiliyorlardı. Siyasî faaliyetin yasaklanmasına ek olarak, «Siyasî tutum ve davranışların» da yasaklanması, bu bulanık kavramdan yararlanılarak derneklerin baskı altına alınabileceği anlamına gelmektedir. Bu hüküm **«Düşünce Özgürlüğü»** hakkının özüne dokunmaktadır.

Öğrenci dernekleri için konulmak istenen **«...öğrencilikle ilgisi olmayan eylemde bulunamaz»** hükmü, öğrencilerin kendi sorunlarının çözümü açısından bile olsa, kesinlikle yurt sorunlarıyla ilgilenememesini getirecektir. Hüküm, Anayasa'nın 20. maddesiyle güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin tüzel kişilerce kullanılmasını ortadan kaldırmaktadır.

Dernekler Yasası'nın 51. maddesine getirilen bir ek, dernekleri maddî açıdan baskı altına alma amacını taşımaktadır. **«Alındı belgeleri Maliye Bakanlığınca bastırılır»** biçimindeki hüküm, dernek tüzüklerinin varlık ve İçişleri Bakanlığı tarafından onaylanmasından aidat ve bağış toplamayı engelleyecektir. Oysa, **Anayasa'nın 29. maddesine** göre, dernekler kuruluş bildirimini verdikleri an kurulmuş, tüzel kişilik kazanmış olurlar. Dolayısıyla çalışmalara başlayabilirler. Getirilen hüküm, tüzükler onaydan çıkıncaya kadar, derneklerin maddî dayanağını kesmekte, dolayısıyla çalışma olanağını yok etmektedir. Bunun anlamı, Anayasa'nın 29. maddesinin verdiği hakkın bir süre kullanılamamasıdır. Bu süreyi uzatmak ve ya kısaltmak, Valilik ve İçişleri Bakanlığı'nın insiyatifindedir.

DERNEKLERE ÜYELİK

Dernek Yasası'na iktidarın dernekleri kolayca kapatmasına yarayacak hükümler de eklenmektedir. Örneğin, derneklere üye olması yasaklanan kişileri üye kaydeden dernekler kapatılabilecektir. Oysa derneklerin, kişilerin hukuksal durumlarını araştıracak olanakları yoktur. Kaldı ki bu konuda yeterli bilgi verecek bir makamda yoktur.

Yine, derneğin birden fazla üyesinin yurdun herhangi bir yöresinde suç işlemesi, derneğin kapatılması için gerekçe olabilecektir. Birbirinden çok uzak iki üyenin birbiriyle ilgisiz suçları işlemesi, örneğin hakaret, sarhoşluk, kumar gibi nedenlerle suçlu olması derneğin kapatılması sonucunu doğuracaktır.

Dernek lokalinde **herhangi bir** suçun işlenmesi de kapatılma nedeni haline getirilmektedir. Derneklerin kapatılma nedeni olarak getirilen bu yaptırımlar çok ağırdır ve anti-demokratiktir.

kisi getirilmektedir. Bu değişik liklerin eleştirisini daha önce CHP adına Anayasa Mahkemesine verilen dilekçelerden alıntılar koyarak yapmak mümkündür.

1973'de önceden haber verme süresi, 4 güne çıkarıldığında, CHP bu hükümetin **Anayasa'**ya aykırı olduğunu şöyle savunuyordu : **«Böylece idarenin ve zabıtanın alacağı güvenlik tedbirlerinin gerektirdiği zorunlu süre aşılarak hakkın kullanılmasının kısıtlanmasına gidilmiş olmaktadır. Bir topluluğu, görüşlerini açıklamaya zorlayan bir olay dört gün içinde önemini yitirerek artık kamuoyunun ilgisini çekmez olur. Değişiklik, Anayasa'nın 28. Maddesinin işlememesi ve sınırlamanın "Önceden izin alma" koşulunu da aşan bir nitelik kazanması gibi bir sonuca yol açar.»** Bu dava sonunda yasa, biçim yönünden iptal edilmiş ve esasa girilmemişti.

CHP'nin değişiklik için 1973'de savunduğu görüş bugün için de geçerlidir.

Mülki amirlere toplantı ve yürüyüşleri erteleme yetkisi, daha önce **1932 Sayılı Yasa** ile tanınmıştı. Ancak **CHP Senato Grubu** tarafından **Anayasa Mahkemesi**'ne açılan dava sonucunda bu erteleme yetkisine ilişkin hüküm Yüksek Mahkemenin kararı ile ve bu yetkinin toplantı ve yürüyüş hakkının özüne dokunduğu gerekçesiyle iptal edilmişti.

ANAYASA MAHKEMESİ ERTELEMEYE KARŞI

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararına rağmen tasarıda erteleme yetkisine yeniden yer verilmiştir. Bu karar, tasarıda yer alan hükmün **Anayasa**'ya aykırı olduğunu göstermektedir.

Mülki amirlere tanınan toplantı ve yürüyüş güzergâhını değiştirme yetkisi de toplantı ve yürüyüş hakkını sınırlamakta, bu hakkın kullanılmasını son derece zorlaştırmaktadır. Bu yetki aynı zamanda ard niyetli yöneticiler için kötüye kullanmaya son derece elverişlidir. Her ne kadar yasa, ilgiliye mülkiye amirliğinin kararına karşı Asliye Ceza Hakimliğine itiraz hakkı tanımakta, mahkemenin, 24 saat içinde karar vereceğini, kararın mülkiye amirliğince bildirilmesinden 24 saat sonra toplantının yapılabileceğini hükme bağlamışsa da, uygulamada bu toplantının yapılma olanağını ortadan kaldıracaktır.

Nitekim **CHP'de 1973** yılında ay-

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası için getirilen değişiklik önerileri de CHP'nin muhalefetteki ve iktidardaki tutumları arasındaki çelişkili durumu sergilemektedir. Hükümet tasarısında, toplantıları önceden haber vermek süresi 48 saatten 72 saate çıkarılmakta, bazı durumlarda mülki amirlere toplantıyı 10 gün erteleme yet-

Demokratik Platform çalışmaları sürüyor

Demokratik Platform çalışmalarında atılan her ileri adım, mücadelenin üzerinde yükseleceği basamaklardır.

nı görüşü savunmuş, **1742 Sayılı Yasa** ile **Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası**'na getirilen ve güzergâh değişikliğini öngören hüküm hakkında Anayasa Mahkemesi'ne dava açarak iptalini istemişti. CHP'nin dava dilekçesinde şöyle deniliyordu : **«...önceden tesbit ve ilân edilmiş yol ve yönlerde değişiklik yapma, başka deyim le güzergâhı daraltma ve kısıtlama yetkisi vermektedir. Bu da hakkın özüne dokunan bir sınırlamadır.»**

Tasarının **9. Maddeye** getirdiği bir değişiklikle bu yasaya göre verilecek hapis cezaları iki kat ve ağır para cezaları da beş kat arttırılmakta ve bu cezalarda erteleme ve paraya çevirme yöntemi kaldırılmaktadır. Bu da ağır bir hükümdür.

ANTİ - DEMOKRATİK TIRMANIŞ

Yukarıdaki açıklamalar, getirilen yasa değişikliği tasarılarıyla dernek kurmak, derneğe üye olma, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma haklarını özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı haklarının ortadan kaldırıldığı ya da bu hakların kullanılmasının son derece zorlaştırıldığını göstermektedir.

Anayasa'nın **11/2.** maddesi temel hakların özüne dokunulamayacağı ilkesini koymuştur. **Anayasa Mahkemesi** de hangi hallerde temel hakların özüne dokunulmuş sayılacağını saptamıştır. Yüksek Mahkeme'nin **8.4.1963** gün ve **963/83** sayılı kararına göre, **«Bir hak ve hürriyetin, gayesine uygun şekilde kullanılmasını son derece zorlaştıran veya onu kullanılmaz duruma düşüren kayıtlara tabi tutulması halinde o hak ve hürriyetin özüne doku-**

DİSK Karar Organlarının, ülkemizin içinde bulunduğu şartları değerlendirerek, oluşturulması kararı aldıkları DEMOKRATİK PLATFORM çalışmaları gelişerek sürmektedir.

19 Kasım tarihinde Ankara'da toplanan DİSK Genel Temsilciler Meclisi **kararları doğrultusunda, DİSK Yürütme Kurulu** öncelikle bu platform içinde yeralabilecek Demokratik Kitle Örgütlerine çağrı çıkararak toplantılara başlamıştır.

40 Demokratik Kitle Örgütüne çağrı çıkarılarak başlayan çalışmalar bugüne kadar ortak üç toplantı yapılarak sürdürülmüştür. Bu çalışmalar sırasında 28 Demokratik Kitle Örgütü'nün daha Demokratik Platform çalışmalarına katılmak üzere başvurdukları saptanmıştır.

25 Kasım 1978 günü yapılan ilk toplantıda, bir yandan DİSK'in Demokratik Platform'a ilişkin önerileri görüşülmüş, **bir yandan da Hükümet tarafından önümüzdeki günlerde meclislere getirilecek olan yeni yasa tasarılarının anti - demokratik niteliğini konu alan kısa vadeli eylem programı hazırlanması tartışılmıştır.** Toplantı sonunda Başbakan Bülent Ecevit'e **geçen sayımızda verdiğimiz mektubun yollanması kararlaştırılmıştır.**

29 Kasım 1978 **günü yapılan ikinci toplantıda,** Başbakan Bülent Ecevit'in Demokratik Platform **çalışmalarına ilişkin yaptığı bir konuşma, toplantıya katılan tüm örgütlerce değerlendirilerek, bu açıklamanın,** «demokrasi güçlerinin birliğini zedeleyici, demokratik kitle örgütlerini suçlayıcı» **bir içerik taşıdığı konusunda görüş birliğine varılmıştır.**

Bu toplantıda Başbakan Bülent Ecevit'e **ikinci bir mektup gönderilmesi kararlaştırılarak, son yasa değişiklikleri konusunda hazırlanan önerilerin geri alınması istenmiştir.**

nulmuş sayılır.»

Bu ilke ve kararlar, tasarının getirdiği hükümlerin, hukuk açısından Anayasa'nın temel kurallarına ve altında imzamız bulunan uluslararası antlaşmalarda yer alan hükümlere aykırı düşmektedir. Uluslararası antlaşmalardaki hükümler Anayasa'nın 65. maddesine göre yasa hükmündedir. Bu tasarılarda yer alan hükümlerle; işçi ve emekçi sınıf ve tabakaların bugüne kadar sürdüregeldikleri mücadeleler sonunda, eksik ve yetersiz de olsa, elde ettikleri hak ve özgürlüklerin önemli bir bölümü ellerinden alınmakta, demokratik gelişmemize ağır bir darbe vurulmaktadır. Burjuva demokratik hakların geçerli olduğu ülkelerde kolluk kuvvetlerine bile grevli - toplu sözleşmeli sendika kurma hakkı tanınmış iken, ülkemizde Anayasa tarafından **«her kese»** tanınan dernek kurma hakkının memurlar için kullanılamayacak oranda sınırlandırılması, demokrasi güçleri açısından kesinlikle karşısında yer alınması gereken bir tutumdur. Ve demokrasi güçleri bu konuda kesinlikle ödün vermeyecektir.

İSTANBUL BAROSU GENEL KURULU: TASARI ANAYASAYA AYKIRIDIR

Geçtiğimiz ayın 17'sinde toplanan İstanbul Barosu Genel Kurulu, hükümetin «anarşiyi önlemek» gerekçesiyle Meclise getirdiği yasa tasarısının, Anayasa'ya aykırı ve anti-demokratik olduğu doğrultusunda aldığı bir kararı kamuoyuna açıklamıştır. İstanbul Barosu Genel Kurulu tüm hukuk kurumlarını bu tasarıya karşı çıkmaya çağırmıştır.

DİSK adına Genel Başkan Vekili Mukbil ZIRTILOĞLU'nun katıldığı Genel Kurul'da İstanbul Barosu Başkanlığına yeniden Orhan APAYDIN seçilmiştir. Yönetim Kurulu üyeliklerini de ilerici, demokrat, sosyalistlerin desteklediği Çağdaş Avukatlar Grubu'nun adayları kazanmışlardır.

İstanbul Barosu Genel Kurulu, yeni yönetim kurulunun çalışmalarına ışık tutacak bir karar tasarısını da kabul etmiştir. Bu karar tasarısında politik suçları yargılayack özel mhkemelerin kurulmasına karşı çıkılmış, hükümetin «anarşiyi önleme» gerekçesiyle getirdiği tasarının anti - demokratik ve Anayasa'ya aykırı olduğu vurgulanmıştır.

Baro Genel Kurulu, basın affının çıkmasını istemiş, 141 - 142. maddelerin ve tüm anti - demokratik yasa maddelerinin kaldırılması mücadelesinin verileceğini belirtmiş, referandumun yasalaşması, iş yasasının 13 ve 17. maddelerinin ileri doğru değiştirilmesi için çaba harcanacağını açıklamıştır. İstanbul Barosu, Yargıtay 9. Dairesi'nin görev yapmasının yasal dayanağı olmadığı doğrultusundaki görüşünü de bir kez daha vurgulamıştır.

Anti - faşist, anti - emperyalist demokratik platform'un, faşizme, emperyalizme ve şövenizme karşı mücadelede demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğini daha ileri bir düzeyde oluşturulması konusunda görüş birliğine varan örgütler, bu konuda çalışmalara hız vermişlerdir.

29 Kasım'da yapılan ilk toplantıda alınan karar doğrultusunda, demokratik kitle örgütleri, Demokratik Platform'un :

- amacı,
- işleyişi,
- çalışma ilkeleri,
- programı

konularında hazırladıkları önerileri DİSK'e iletmişlerdir. Demokratik Kitle Örgütleri'nin önerileri DİSK tarafından değerlendirilerek tek bir taslak biçimine getirilmiş ve 14 Aralık 1978 günü İstanbul'da DİSK Genel Merkezinde yapılan üçüncü toplantıda katılan örgütlere sunulmuştur.

ÇALIŞMALAR KARARLI BİR BİÇİMDE GELİŞEREK SÜRÜYOR

Faşist saldırıların alabildiğince arttığı, faşist terörün yaşamı tehdit ettiği koşullarda, demokrasi güçlerinin ilkeli ve programlı güç ve eylem birliğini hayata geçirecek DEMOKRATİK PLATFORM çalışmaları sürmektedir. Sınıfsal temeller üzerinde ve ilkeli bir biçimde oluşturulacak bu işleyişin iç disiplininin kalıcılığı elbetteki çalışmaların temelin oluşturacaktır.

Böylesi önemli görevleri üstlenen bir yapının sağlamlığı, ilkelerinin sonuna kadar tartışılması, program, amaç ve işleyişte bütünüyle görüş birliğine varılmasıyla olanaklıdır. Bu nedenle titizlikle sürdürülen çalışmalarda atılan her ileri adım, sağlanan her görüş birliği, önümüzdeki günlerde mücadelenin üzerinde yükseleceği basamaklar olacaktır.

DİSK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1978 raporu

1978 İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN DAHA DA YOKSULLAŞTIĞI BİR YIL OLDU

Türkiye 1978'de, ekonomik bakımdan tarihinin en bunalımlı yıllarından birini yaşamıştır. Bunalım halen de devam etmektedir. Bunalım bir taraftan hızlı bir enflasyon, diğer taraftan da şiddetli bir döviz kıtlığı biçiminde kendisini göstermektedir. Gerek enflasyonun, gerekse döviz darboğazının kökleri geçmiş yıllara uzanmakta ve esas olarak, Türkiye'deki egemen kapitalist düzenden ve onun dışa bağımlı olmasından kaynaklanmaktadır.

BUNALIMIN TEMEL NEDENİ EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEME BAĞIMLILIKTIR

Gerçekten, açıktır ki, Türkiye bugünkü bunalımlı duruma hemen bir yıl içinde gelmemiştir. Tersine bugünkü bunalımın gerçek sorumlusu uzun yıllar emperyalist - kapitalist sistemle yapılmış olan işbirliği ve onun güdümündeki kalkınma çabalarıdır. Bu sonuç, ülkenin kapitalist düzen içinde ve emperyalizmle işbirliği yaparak sağlıklı bir kalkınma yoluna giremeyeceğini bir kere daha açıkça ortaya koymuş olması bakımından da anlamlıdır.

Ekonomik bunalım —özellikle döviz darboğazı— 1977'nin ortalarından itibaren ülkeyi iflasın eşiğine getirmiş bulunuyordu. Hükümet, zamanın başbakanının deyimi ile «70 sente muhtaç» duruma gelmiş, yurt dışındaki memurlarının maaşlarını bile ödemekte güçlük çeker olmuştu.

Bu durum üzerine 2. MC Hükümeti Ağustos sonlarında yardım için emperyalizmin malî örgütü Uluslararası Para Fonu'na (IMF'ye) başvurmuş ve Eylül başlarından itibaren onun önerdiği «istikrar programı»nı uygulamaya başlamıştı. Bu program gereğince % 10 oranında bir devalüasyon yapılmış ve ayrıca tekel maddelerinin ve KİT mamullerinin fiyatları önemli ölçülerde artırılmıştı. Fakat 2. MC Hükümeti, iç bütünlükten yoksun olmasından ötürü, ne IMF'nin istikrar programını ne de başka bir programı tutarlı bir biçimde uygulayamamıştır. Bu yüzden alınmış olan önlemler, beklenenin tam tersine, enflasyonu daha da hızlandırmış, döviz darboğazına da hiçbir çözüm getirememiştir.

Böylece, 1978 başında 2. MC çöküp, yerine CHP ağırlıklı şimdiki Ecevit Hükümeti işbaşına geçtiği zaman, ekonomik bunalım, yani enflasyon ve döviz kıtlığı daha da ağırlaşmış olarak devam ediyordu.

CHP DE IMF'YE BAŞVURUYOR

Türkiye gibi gelişmekte olan bir kapitalist ülkenin, bu aynı düzen içinde kalarak, sorunlarını emperyalizme hiç başvurmadan, onun «yardım» ve «desteğini» almadan çözmesi olanaklı değildir. Nitekim sosyalistlerin, ilericilerin ötedenberi tekrar edegeldikleri bu gerçek, bugün içinde yaşadığımız olaylar tarafından bir kere daha doğrulanmıştır. CHP ağırlıklı Ecevit Hükümeti de, iktidara geldikten kısa bir süre sonra İMF'ye başvurmak ve ondan yardım istemek zorunda kalmıştır.

İMF yeni Hükümete de aynı «istikrar programı»nı önermiştir. Zaten İMF'nin yalnız Türkiye'ye değil fakat diğer bütün kapitalist üye ülkelere önerdiği istikrar programları —pek küçük farklarla— bir örnektir. Bu nedenle İMF'nin önerdiği istikrar programının temel mantığını ve ana çizgilerini görmekte yarar vardır

İMF'nin istikrar programının temel felsefesi şudur: Bir ülkenin tüketim ve yatırım harcamaları kısılır, yani ekonomik büyümesi yavaşlatılırsa, hem enflasyon frenlenmiş hem de döviz (ithal) gereksinimi azalmış olur. Diğer bir deyişle İMF'nin önerdiği yaşam felsefesi statiktir, ayağını yorgana göre uzatılmasını öğütler. Oysa değil toplumlar için, hatta bireyler için bile geçerli olan yaşam felsefesi dinamiktir, yorganın ayağa göre büyütülmesini esas alır. Bu nedenle, İMF'nin temel yaklaşımını, kapitalist düzen veri olarak alınsa bile, gelişmekte olan bir ülkenin kabul etmesine olanak yoktur.

IMF, NELER ÖNERİR

İMF'nin istikrar programı, başlıca şu önerileri içerir:
a. **Devlet bütçesi açık vermeyecektir.** Bunun için bir taraftan harcamalar kısılacak, diğer taraftan da vergiler artırılacaktır. Hükümet bu öneri gereğince 1979 bütçesini 396 milyar lira gibi oldukça düşük bir düzeyde hazırlamıştır. Bir yıllık fiyat artışlarının % 50'nin üzerinde olacağı düşünülürse, bu bütçenin gerçek hizmet (harcama) gücünün 1978 bütçesinden daha az olduğu anlaşılır. Diğer taraftan Bütçe gelirlerini artıracak olan vergi tasarısı henüz yasalaşmamıştır. Ve önerildiği içerikte yasalaşması da bir hayli güç görünmektedir.
b. **KİT'ler açık vermeyecektir.** Kamu iktisadi teşebbüslerinin (KİT'lerin) devamlı açık vermeleri ve bu açıkların para basılarak karşılanması enflasyonu körükleyici bir öğedir. Bu nedenle KİT'lerin açık vermelerinin önlenmesi gereklidir. Bunun için yapılacak şey, KİT açıklarını kapatmak üzere, ürettikleri mal ve hizmetlerin fiyatlarına zam yapmaktır. Nitekim hükümet 1978 yılı içinde tekel maddelerine, petrole ve çeşitli KİT mallarına önemli oranlarda zamlar yapmıştır.
c. **Ücretler, maaşlar, taban fiyatları artırılmamalıdır.** Ücretler, maaşlar ve taban fiyatları emekçi halkın gelirini ve dolayısıyla tüketim harcamalarını belirler. Tüketim harcamalarını kısmak için bunların artırılmaması, hiç değilse enflasyon oranında artırılmaması gereklidir. Hükümet bu öneri gereğince işçi ücretlerini denetim altında tutmak için **«Toplumsal Anlaşma»**yı ortaya atmıştır. DİSK bu anlaşmayı hiç bir yönüyle kabul etmemiştir. Taban fiyatları da gene bu öneri gereğince, oldukça düşük tutulmuştur. Yıl içinde memur maaşlarına yapılan zamlar da çok sınırlı kalmıştır. Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılarak işçi ve memur tüm ücretlilere sağlanacağı vadedilmiş olan gelir artışı da, vergi tasarısı hâlâ yasalaşmamış olduğu için gerçekleşememiştir.
d. **Türk parasının dış değeri düşürülmeli yani devalüasyon yapılmalıdır.** Devalüasyon, esas olarak, ihracatı özendirici ve ithalatı kısıtlayıcı bir etki yapar. Ancak bugünkü koşullarda Türkiye'nin sorunu ithalatı kısmak değildir. Çünkü ithalat, döviz yokluğundan ötürü, zaten gerektiğinden de fazla kısılmış bulunmaktadır. Bu nedenle İMF'nin devalüasyondan beklediği şey ihracatı ve işçi dövizlerini özendirmenin yanısıra asıl iç talebi, özellikle yatırım talebini kısmasıdır. Hükümet bu öneri gereğince Mart başında ortalama % 30 oranında bir devalüasyon yapmıştır. Bu, 1970'den beri yapılan en büyük devalüasyon olmuştur. Ancak İMF yeni bir devalüasyon daha önermektedir. Öyle görünüyor ki, hükümet bu öneriyi de kabul edecektir.

Görüldüğü gibi, Hükümet İMF'nin istikrar programını esas olarak kabul etmiştir. Fakat uygulama önerilen sertlikte yapılmadığı ve bir de, beklenen dış krediler verilmediği için umulan fiyat istikrarı sağlanamamıştır. Tablo 1'de, İstanbul geçinme endeksi aylar itibarıyle 1977 ile mukayeseli olarak verilmiştir. Görüldüğü gibi, Ekim ayı itibarıyle 10 aylık fiyat artışı % 46,8 ve yıllık fiyat artışı da % 63,4 oranında olmuştur. Bunlar büyük artışlardır.

Tablo 1
İstanbul Geçinme Endeksi
1963 = 100

Aylar	*1977*	*1978*	*Artış %*
Aralık	(464.2)	(681.3)	—
Ocak	467.3	708.5	51.6
Şubat	474.6	746.2	57.2
Mart	486.5	760.1	56.2
Nisan	492.3	782.8	59.0
Mayıs	500.3	823.3	64.6
Haziran	503.6	857.1	70.2
Temmuz	521.8	889.6	70.5
Ağustos	531.9	913.1	71.7
Eylül	570.8	954.1	67.2
Ekim	612.0	1000.2	63.4
Artış (%)	31.8	46.8	—

Kaynak : Ticaret Bakanlığı, Konjonktür ve Yayın Md.

ÜCRETLİLER AĞIR KAYIPLARA UĞRADILAR

1978 yılında ücret ve maaşlardaki artışlar fiyat artışlarının gerisinde kaldıkları için, işçiler ve

memurlar büyük gelir kayıplarına uğramışlar, geçim sıkıntıları daha da artmıştır. Tablo 2'de SSK'ya bağlı işçilerin ücretleri ve İstanbul geçinme endeksi aylar itibarıyle verilmiştir. Görüldüğü gibi Temmuza kadar ücretler % 17, fakat fiyatlar % 31 oranında artmıştır. İki oran arasındaki fark işçilerin kaybını göstermektedir.

Tablo 2
Nominal ve Gerçek Ücretler
1978

Aylar	*Ücretler TL.*	*Fiyatlar (*)*	*Gerçek Ücretler*
Aralık (1977)	165.46	100.0	165.46
Ocak	180.50	104.0	173.56
Şubat	172.73	109.5	157.74
Mart	180.64	111.6	161.86
Nisan	186.15	114.9	162.01
Mayıs	181.35	120.8	150.12
Haziran	183.23	125.8	145.65
Temmuz	193.48	130.6	148.15
Artış %	16.9	30.6	— 10.5

(*) İstanbul geçinme endeksi Aralık 1977 = 100 olarak düzenlenmiştir.
Kaynak : Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor, 1978, s. 135.

Memurlar için durum daha da kötüdür. 1978'in Temmuz'una kadar olan dönemde memur maaşlarında katsayı 12'den 14'e çıkarılarak, % 17 oranında bir yükseltme yapılmıştır. Yıl sonlarına doğru gösterge tablosunda yapılan değişiklikle sağlanmış olan maaş artışı da ancak ortalama % 10-15 civarında kalmıştır. Oysa yıl sonuna kadar fiyat artışlarının % 50'yi geçeceği muhakkaktır.

«DÖVİZ DARBOĞAZI» AŞILAMADI

1978'da bunalımın odak noktalarından biri olan döviz darboğazı aşılamamıştır. İMF, bütün önerilerinin esas olarak kabul edilmiş olmasına rağmen, beklenen «yeşil ışığını» yakmamıştır. Ayrıca Hükümetin NATO dahil çeşitli uluslararası kuruluşlar ve Devletler nezdinde yapmış olduğu teşebbüsler de sonuç vermemiş, kredi kaynakları harekete getirilip çok büyük gereksinme duyulan «taze para» sağlanamamıştır. Diğer bir deyişle, silah ambargosu kalkmış ama kredi ambargosu bütün şiddetiyle sürdürülmüştür.
Bunun hiç kuşkusuz ekonomik olduğu kadar politik nedenleri de vardır. Kıbrıs sorunu, sosyalist ülkeler ile ilişkiler ve ABD üsleri konusu bu nedenlerin başında gelmektedir. Öyle anlaşılıyor ki, emperyalizm Türkiye'yi, bu konularda istediği çizgiye getirebilmek için ekonomik baskı gücünü de kullanmaktadır.

Tablo 3
Dış Ticaret
Ocak - Ekim
(000) Dolar

	1977	*1978*	*Fark*	*%*
İthalât	4 869 115	3 570 521	— 1 298 594	— 26.7
İhracat	1 326 877	1 648 175	321 298	+ 24.2
Açık	— 3 542 238	— 1 922 346	1 619 892	—

Kaynak : Ticaret Bakanlığı.

Tablo 3'de ocak-ekim dönemi itibariyle ihracat ve ithalat rakamları, 1977 yılı ile mukayeseli olarak verilmiştir. Tablodan anlaşılacağı üzere, 10 aylık dönemde ülke ithalatı, geçen yılın aynı dönemine göre % 27 oranında ve 1,3 milyar dolar gerilemiştir. Buna karşılık aynı dönemde ihracat % 24 oranında ve 321 milyon dolar artmıştır. Bu gelişmelerin sonucu olarak dış ticaret açığı da 3,5 milyar dolardan 1,9 milyar dolara inmiş, yani 1,6 milyar dolar gerilemiştir.
İthalattaki bu önemli daralma, bir taraftan yatırımların azalmasına diğer taraftan ithalata dayalı sanayilerin üretimlerini kısmalarına ve böylece mal kıtlıklarına ve işsizliğe neden olmaktadır. Tablodan anlaşılacağı üzere bu yılın ilk 10 ayında, hâlâ 2 milyar dolarlık dış ticaret açığı verilebilmiştir. Bunun çok önemli bir kısmı ithalatçıların şu ya da bu biçimde sağladıkları özel olanaklarla karşılanmıştır. Oysa, zamanla bu tür özel olanaklar giderek azalacaktır. Bu nedenle önümüzdeki aylarda önemli ölçülerde döviz kredileri bulunmaz ya da üretim yapısında köklü değişiklikler yapılarak döviz gereksinimi azaltılmazsa, 1979'da işsizliğin ve mal yokluklarının çok büyük boyutlara ulaşacağından şüphe etmemek gerekir.

TEKELLER GÜÇLENDİ

Mart başında yapılan % 30 oranındaki devalüasyon ve onu izleyen kur ayarlamaları ve temel mallara yapılan zamlar, iş adamlarının para gereksinimlerini artırmıştır. Yani diyelim bir Tekel maddeleri zammından sonra, dükkânında aynı miktarda mal bulundurmak isteyen bir dükkân sahibi şimdi daha fazla paraya gereksinim duyacaktır. Aynı şey, bir devalüasyondan sonra ithalâtçılar, ya da ithal malı girdiler kullanan sanayiciler için de geçerlidir. Diğer taraftan biliyoruz ki, bankalar kredi verme konusunda küçük sermayeye güçlükler çıkarırken büyük sermayeye doğal olarak kolaylık gösterir.
İşte bu nedenden ötürü ekonomik bunalım dönemlerinde

küçük işletmeler ezilerek piyasadan çekilir ve onların yerini büyük işletmeler daha da büyüyerek doldururlar. Nitekim küçük esnaf ve zanaatkârlar enflasyondan çok şikâyetçi oldukları halde, büyük sermayedarların böyle bir şikâyetlerine tanık olmuyoruz.

KİŞİ BAŞINA ULUSAL GELİR HEMEN HEMEN HİÇ ARTMADI

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün Kasım'da yapmış olduğu son tahmine göre, Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) sabit fiyatlarla 1978 yılında % 3 oranında artmıştır. Bu, Tablo 4'ten anlaşılacağı üzere, geçen yıllara göre çok düşük bir artış oranıdır. Aynı oran 1977'de % 4, 1976'da ise % 7,7'dir.

Tablo 4
Sektörlerin Gelişme Hızları
(Sabit Faktör Fiyatlarıyla)
(Yüzde)

Sektörler	*1976**	*1977**	*1978***
Tarım	7.6	— 0.5	5.1
Sanayi	10.3	10.8	4.8
Hizmetler	8.6	5.9	4.6
GSYİH	8.7	5.4	4.7
GSMH	7.7	4.0	3.0

* Geçici
** Kasım tahmini

Kaynak : Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor, 1978, s. 3.

Hele kalkınma ve büyümenin göstergesi olarak kişi başına düşen milli gelir artışını alacak olursak durumun korkunçluğu daha çok ortaya çıkmaktadır. Gerçekten 1978'deki kişi başına ulusal gelir artışı yüzde yarımdan bile azdır (% 0.4). Oysa aynı oran 1977'de % 1,4 ve 1976'da % 5'tir,

Tablo 5
Fert Başına GSMH
(Sabit Fiyatlarla)

Yıl	*Miktar TL.*	*Artış Oranı %*
1976	4 760	5.0
1977	4 826	1.4
1978	4 846	0.4

Kaynak : Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor, 1978, s. 4.

DÖRDÜNCÜ BEŞ YILLIK PLAN

Ülkemizde hazırlanmakta olan kalkınma planları gerekli itina ve ciddiyetle uygulanmasalar bile, Hükümetlerin icraatını yönlendirici, bunun ana çizgilerini gösteren belgeler olarak gene de bir anlam ve değer taşırlar. Bu nedenle, Ecevit Hükümeti 1978 başlarında işbaşına geldiği zaman, 2. MC Hükümetinin hazırlamış olduğu 4. Beş Yıllık Plan önerisini haklı olarak benimsememişti. Zaten planın Meclislerden geçirilmesi için geç de kalınmış olduğundan, 1978 için 1 yıllık bir ara programı yapılmış, 4. Plan ise 1979'dan itibaren uygulanmak üzere hazırlanmış ve Meclislerden geçirilerek kabul edilmiştir.

Önümüzdeki 5 yıllık dönemde ekonomi politikası ve uygulamaları bu plan doğrultusunda yürütüleceği için, Planın ana çizgilerini kısaca ortaya koymak gerekmektedir. Plan, 5 yıllık dönem için yılda ortalama % 8'lik bir kalkınma hızı öngörmektedir. Bu hız, ekonominin onarım dönemi olarak kabul edilen ilk 2 yılda % 8'den düşük, son üç yılda ise bunu telâfi edecek biçimde % 8'den yüksek olacaktır. İMF'nin ters yöndeki öneri ve telkinlerine rağmen kalkınma hızının böyle yüksek tutulması, hiç şüphesiz, isabetli bir davranıştır. Türkiye için temel sorun hızlı bir kalkınmadır. Böyle bir kalkınma, elbette ki, sorunlar yaratacaktır. Gerekli olan, bu sorunları çözmektir, yoksa İMF'nin önerdiği gibi, kalkınmayı durdurarak sorun çıkmasını önlemek değildir.

Planın diğer bir temel çizgisi, tarıma göre sanayie daha çok ağırlık vermesi ve 5 yıl sonunda, sanayiin milli gelir içindeki payını % 29,5'tan % 31,8'e çıkarmayı öngörmesidir. Sanayi içinde de ara malı ve yatırım malı üreten ağır sanayie ağırlık verilecektir,

Tablo 6
GSYİH'da Sektörlerin Payı
(Yüzde)

Sektörler	*1978*	*1983*
Tarım	22.2	19.4
Sanayi	29.5	31.8
Hizmetler	48.3	48.8
GSYİH	100.0	100.0

Kaynak : Dördüncü Beş Yıllık Plan, tablo 115.

Tablo 7
İmalât Sanayiinin Yapısı
(Yüzde)

	1978	*1983*
Tüketim Malları Sanayii	42.1	36.8
Aramalları Sanayii	41.0	43.3
Yatırım ve Dayanıklı Tüketim Malları Sanayii	16.8	19.9
Toplam	100.0	100.0

Kaynak : Dördüncü Beş Yıllık Plan, Tablo 140.

Planın dış ticaretle ilgili hedefleri, Hükümetin döviz bunalımına yaklaşımı hakkında fikir vermek bakımından ilginçtir. Plana göre 5 yıllık dönemde ihracat % 135 artarak 5,4 milyar dolara, ithalat ise % 64 artarak 7,4 milyar dolara ulaşacaktır. Bu tahminlerin gerçekçi olup olmadıkları tartışılabilir. Fakat ortaya koydukları niyet olumlu ve geçerlidir. Çünkü Türkiye bugünkü döviz darboğazını, uzun dönemde ancak, ihracatı geliştirerek ve ithalatı frenleyerek çözebilir.

Türkiye'nin bugünkü bunalımı esas olarak döviz darboğazında düğümlenmiş bulunmaktadır. Kısa dönemde bu darboğazın aşılmasında, batı ülkelerinden kredi sağlanması büyük önem taşımaktadır. Hükümetin işbaşına geçtiği gündenberi sarfetmiş olduğu yoğun çabalara rağmen bu konuda henüz sonuç elde edilememiştir. Bu böyle olmakla beraber, bugün varılmış olan nokta ve ortaya çıkmış olan gerçekler, hükümetin bu konuda iyimser olmasına elverişlidir.

Gerçekten, bir kere, son bir yılın olayları Ecevit hükümetinin de AET'ye, İMF'ye NATO'ya, emperyalist kapitalist sisteme sımsıkı bağımlılık yolunda olduğunu hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya koymuştur. Diğer taraftan, geçen yıl ülkenin temel ithal gereksinimlerinin, kredi ambargosuna rağmen, büyük ölçüde karşılanabildiği görülmüştür. Ayrıca, ülke olanaklarının birçok ithal mallarını içerde üretebilecek düzeyde olduğu da iyice anlaşılmış ve bu yönde başarılı örnekler de ortaya konulmuştur. Bu durumda, kredi ambargosunun hem politik, hem ekonomik gerekçeleri geçerliliklerini büyük ölçüde yitirmişlerdir. Böyle olunca, önümüzdeki yıl içinde Hükümetin çok beklediği dış kredileri alması olasılığının bir hayli artmış olduğu söylenebilir.

Aynı konuyu şu şekilde de ele alabiliriz: Bugünün varolan koşulları içinde Hükümet için ekonomik bunalımdan çıkmak ve kalkınma yoluna girmek demek, Dünya emperyalist kapitalist sistemi içinde Türkiye'nin yerini iyileştirmek, ülkeyi sistemin dayatmış olduğu iş bölümünde daha bir üst düzeye çıkarabilmek demektir. Elbette ki, bu kendiliğinden olmaz. Bunun için ileri kapitalist ülkelerle mücadele etmek gerekir.
Türkiye, gerek işgücünün yetenekleri ve teknik bilgi ve teçhizat bakımından, gerekse nüfusunun büyüklüğü ve doğal kaynaklarının zenginliği bakımından bunu yapabilecek durumdadır. Ayrıca dünya sosyalist sisteminin varlığı bu konuda Türkiye'ye çok değerli ek bir olanak da sağlamaktadır. Türkiye'nin ekonomik darboğazdan çıkmasına çözüm yollarını, emperyalizme bağımlılık ilişkilerini koparmadan arayan Hükümetin emperyalizmle pazarlıkta yukarda değindiğimiz tüm kozlarını harekete geçirmesi ve kullanabilmesi için temel koşul işçi ve diğer emekçi sınıfları arkasına alması, onların desteğini sağlamasıdır. Bu da herşeyden önce, işçi-memur tüm emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlüklerine saygı duymak ve onları geliştirmekle gerçekleşebilir. Oysa hükümet demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlama girişimlerini gündeme getirmiştir. Bu yolun çıkar bir yol olmadığının görülmesi gereklidir.

1978'İN OLAYLARI

Ülkemizde
İşçi sınıfı mücadelesinin
geliştiği
ve güçlendiği, dünyada
sosyalist sistemin,
ulusal kurtuluş savaşlarının
ve kapitalist
ülkeler işçi sınıfının
yeni başarılar
elde ettiği
bir yılı
geride bıraktık.
1978
Türkiye için,
emperyalizme bağımlılığın
getirdiği çıkmazların
daha açık seçik göründüğü,
günlük yaşamda
bile ağırlıkla duyulduğu
bir yıl oldu.
2 MC döneminin sonrasında,
faşist saldırıların
kitlelere yöneldiği,
daha çok can aldığı
365 gün geçirdik.
Buna karşılık,
1978
faşizme ve emperyalizme karşı
işçi sınıfı
ve emekçilerin birliğinin güçlendiği,
bu yönde
somut adımların atıldığı
bir yıl olma
özelliğiyle de hatırlanacak.
1978'in iz bırakan
olaylarını derli toplu gözden
geçirmek olanağını
sağlamak amacıyla
yaptığımız seçmeleri veriyoruz.

FAŞİST SALDIRILAR KATLİAMA DÖNÜŞTÜ

1978, faşist saldırıların artmaya devam ettiği bir yıl oldu. Faşistler CIA'nın uluslararası taktiklerini Türkiye'de adım adım uyguladılar. Önceleri yalnızca devrimcileri, sosyalistleri öldürüyorlardı. Daha sonra toplumda saygınlık kazanmış demokrat nitelikli kişileri de hedef seçmeye başladılar. İlerici nitelikli öğretim üyeleri, yargı görevlileri, basın mensupları saldırılara uğradılar. Kitlesel öldürmeler ise faşist saldırganların, insanlık dışı davranışlarının son boyutu oldu. 16 Mart'ta İstanbul Üniversitesi kapısında 6 öğrencinin, 7 TİP üyesinin, Ankara'da 4 otobüs yolcusunun ve yine Ankara'da 3 PİM üyesinin öldürülmeleri olayları, toplu öldürmelerin en vahşice olanları olarak belleklere yerleşti. Malatya, Elâzığ, Sivas'ta ve son olarak Kahramanmaraş'ta iç savaş kışkırtıcılığı 1978'in önemli olayları arasında yeraldı. Malatya'da 7, Elâzığ'da 5, Sivas'ta 9 ve son olarak Kahramanmaraş'ta —şimdiye kadar saptanan— 100 dolayın da ölüm ile sonuçlanan olaylar faşistlerin oynadıkları oyunun büyüklüğünü gözler önüne serdi.

Yıl boyunca 1000 dolayında siyasal nitelikli ölüm olayıyla birlikte faşist cinayetlerin eriştiği kitlesel boyut, 1979'da faşist yuvalara karşı etkin bir tavır alınması gerektiğini dayatan bir olgu olarak gözler önüne serildi.

20 MART FAŞİZME İHTAR EYLEMİ

MC'nin iktidardan düşürülmesiyle daha da hırçınlaşan faşist güçler 1978'in ilk aylarında işledikleri cinayetleri yoğunlaştırmışlardı. Cinayetler ve saldırılar bir yandan hızlandırılıyor, bir yandan da kitlesel bir nitelik kazanıyordu. 16 Mart'ta İstanbul Üniversitesinde gelişen olaylar cinayetlerin tek tek hedeflerin boyutlarını aştığını, yığınları hedef aldığını gösteren önemli bir örnek olmuştu. Bombalı faşist saldırı sonunda 6 öğrenci ölmüş, 48 öğrenci yaralanmıştı.

İstanbul Üniversitesi olaylarından bir gün sonra DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK basına yaptığı açıklamada «DİSK üyesi işçilerin 20 Mart 1978 Pazartesi sabahı faşist saldırganlıkları protesto etmek ve faşist yuvaların dağıtılmasını sağlamak amacıyla saat 10.00'a kadar iş bırakacaklarını» söyledi. BAŞTÜRK, yaptığı açıklamada 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi'nin amacını belirleyerek «Faşist saldırganlıklar sürdükçe, işçi sınıfı daha kararlı biçimde eylemlerine devam edecektir. Türk-İş ve Türk'İş'e bağlı sendikaları, üyelerini, bütün yurtseverleri ve demokratik kuruluşları bu somut görevde eylem birliğine çağırıyoruz» demekteydi.

DİSK ve Türk-İş üyesi 610 bin işçinin, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin % 80'nin, binlerce teknik elemanın, büro personelinin, üniversite öğretim görevlisinin, avukatın, öğrencinin ve bir çok demokratik kuruluşun katılımıyla gerçekleştirilen 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi işçi sınıfımızın mücadele tarihi içerisinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

20 Mart Faşizme İhtar Eylemi, faşizme karşı savaşın öncü gücünün işçi sınıfı olduğunu, etkin anti-faşist mücadelenin, kitle eylemleri, kitle direnişleri ile yürütülebileceğini, demokrasi güçlerinin eylem birliğinin anti-faşist mücadelenin temel unsuru olduğunu öğreten tarihsel bir öneme sahiptir.

ECEVİT :

«Diktacıların tuzağına göz göre göre düşecek kadar sorumsuzca

davranan öncüleri davranışlarının sonuçlarına da katlanacaklardır.»
21 Mart, **Cumhuriyet**

TÜM-DER :

«Memurlar işçi sınıfının yanındadır.»
21 Mart, **Cumhuriyet**

ENERJİ-İŞ :

«İş savaş kışkırtıcılarını ve onların destekçilerini lanetle anıyoruz. DİSK'in yaptığı iş bırakma direnişini destekliyoruz.»
21 Mart, **Cumhuriyet**

TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ :

«DİSK'in yurt çapında yaptığı uyarı direnişlerini destekliyoruz.»
21 Mart, **Cumhuriyet**

TÜRK-İŞ :

«Türk-İş topluluğu, bugüne kadar olduğu gibi, dünkü oyuna da gelmemiş ve olayların dışında kalmıştır.»
22 Mart, **Cumhuriyet**

HALİT NARİN :

«Anayasaya ve kanunlara uymayan bu hadisenin, bu sefer hükümetlere karşı mı, yoksa sosyal yaşantımızın değiştirilmesi için mi tekrarlanabileceğini düşünmelidir.»
22 Mart, **Cumhuriyet**

NAZLI ILICAK :

«DGM ile ilgili genel grevde, CHP, DİSK'e «rejim mücadelesi yapılıyor gerekçesiyle destek olmasaydı, büyük şehirlerin altını üstüne getirme cüretini DİSK kendinde bulamazdı.»
22 Mart, **Tercüman**

işçi sınıfının birliği

DİSK, TÜRK-İŞ'E FAŞİST SALDIRILARA KARŞI İŞBİRLİĞİ ÖNERDİ

Kapitalizmin gelişmesine koşut olarak ağırlaşan yaşam koşulları, artan faşist baskılar karşısında işçi sınıfının gelişen ekonomik, ideolojik ve politik mücadelesi TÜRK-İŞ içerisinde önemli değişiklikleri, yankılanmaları beraberinde getirmektedir. 1978 bu bakımdan TÜRK-İŞ'de yeni gelişmelerin ortaya çıktığı bir yıl olmuştur. Gerek kuruluşu gerekse bünyesinde hakim olan sendikacılık anlayışı bakımından «sarı» ve «uzlaşmacı» bir nitelik gösteren TÜRK-İŞ, giderek sınıf ve kitle sendikacılığına alternatif olmaktan uzaklaşmaktadır. Diğer yandan TÜRK-İş içersinde yer alan bazı sendikalar, somut eylemlerde DİSK'le birlikte hareket etmektedirler. 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi ve 1 Mayıslar bunun en iyi örnekleridir.

DİSK, Türkiye'de sendikal hareketin bütünlüğünün sağlanması ve işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin DİSK çatısı altında örgütlenmesini sağlamaya çalışmaktadır. Kuşkusuz bu, işçi sınıfımızın çıkarlarına uygun ve ilkeli bir uğraştır. DİSK, TÜRK-İŞ'le emperyalizme ve faşizme karşı ortak hareket etmeyi önerirken, onun uzlaşmacı politikasını eleştirmekten geri durmamaktadır. DİSK ile TÜRK-İŞ arasında çok önemli ve belirgin bir fark vardır. DİSK, kapitalizmin sonuçları üzerine olduğu kadar nedenleri ile de mücadele etmektedir. Koşulları ne olursa olsun, sınıf mücadelesini temel alan DİSK, bu mücadeleden en küçük bir ödün vermeyi kabul etmez. Oysa TÜRK-İŞ sınıf uzlaşmacılığını, «çalışma barışı»nı benimsemiş ve bu niteliğini hem kabul ettiği ilkelerle, hem de çalışmaları ile gizlemeye bile gerek duymadan açıkça sergilemiştir.

TÜRK-İŞ, uzlaşmacı karakterinin belirgin örneklerini 1978'de de ortaya koymuştur. İşçi sınıfımıza yapılmış bir ihanetin belgesi olan «Toplumsal Anlaşma», halil TUNÇ ve çevresindekiler için «Türk toplumunun özlemini duyduğu barışı» sağlayacak bir belge anlamı taşımaktadır. TÜRK-İŞ anti-faşist mücadele içerisinde önemli bir yere sahip olan 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi'ni ve 1 Mayıs 1978 gösterilerini, kısaca işçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin basamaklarını «anarşi» olarak tanımlamış ve TÜRK-İŞ yönetimi bu «anarşi»nin dışında kalmanın mükafatını burjuvaziden almıştır. TÜRK-İŞ, DİSK'in aradaki ideolojik ve ilkesel farklılıkları gözönünde tutarak faşist cinayetlere karşı güç ve eylem birliği çağrısına karşılık AP-CHP Koalisyonunu önermektedir. TÜRK-İŞ gerek bu önerisiyle gerekse DİSK'in çağrısı karşısında ayrılıkları ön plana çıkarıcı tavrıyla tarihsel hatalarını sürdürmektedir. Halil TUNÇ'un AP-CHP koalisyonunu benimsediği konusunda yaptığı açıklama, yanılgıların yanında yönetimdeki tutarsızlığı da gösteren yeni bir örnektir.

Tüm bu olumsuzluklara karşın TÜRK-İŞ içerisinde yönetime karşı belli ölçülerde tepkiler gelişmektedir. PETROL-İŞ, TGS, YOL-İŞ Federasyonu, HAVA-İŞ Sendikaları, tabandaki ilerici, sosyalist işçiler yönetime karşı tepkilerini dile getirirken TÜRK-İŞ'in

yanlış politikalarını eleştirmektedirler. TÜRK-İŞ içerisindeki bu kesim somut eylemlerde DİSK'in yanında yer aldıklarını göstermişlerdir. HAVA-İŞ Sendikası 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi ile ilgili olarak yaptığı duyuruda, «DİSK'in 20 Mart Pazartesi günü için, Anayasa'nın verdiği hakka dayanarak aldığı direniş kararını desteklediğimizi ve Türkiye Sivil Havacılık işçileri olarak bu kanlı olayı halkımızın önünde nefretle kınadığımızı kamuoyuna açıklarız» denmektedir. PETROL-İŞ Sendikası Toplumsal Anlaşmanın imzalanması üzerine yaptığı açıklamalarda, Anlaşmayı «Sendikal hareketi bastırıcı ve baltalayıcı» olarak nitelemiştir.

DİSK işçi sınıfımızın sendikal mücadelesinin birliğini sağlamayı temel görevlerinden bilmektedir. DİSK'in, TÜRK-İŞ'e aradaki ilke ve ideolojik farklılıkları gündem dışı bırakarak faşist teröre, katliamlara karşı, halkımızın can güvenliğini sağlamak için birlikte hareket etmek çağrısı bugün için de geçerliliğini korumaktadır

iran

ABD EMPERYALİZMİ İRAN HALKININ MÜCADELESİNİ DURDURAMAYACAKTIR

1978 yılının en önemli gelişmelerinden birisi, belki de en önemlisi İran'da ortaya çıkan ve çok kısa bir süre sonra ülkenin bütününe yayılan Şah aleyhtarı gösteriler ve kitle direnişleridir. Faşist rejime karşı girişilen protesto ve gösteriler, umulanın ötesinde geniş halk yığınlarının katılımıyla gerçekleştirilmektedir. 11 Aralık 1978 günü İran'ın çeşitli kentlerinde 4 milyona yakın insan, çağın en büyük protesto yürüyüşüne katılmıştır.

Uluslararası silah tekellerinin en iyi müşterisi İran, sahip olduğu geniş petrol rezervleri bakımından da emperyalizmle sıkı işbirliği içindedir. ABD emperyalizminin bölgedeki jandarması İran'da bugün 100 bini aşkın siyasal tutuklu bulunmaktadır. Şah, ordu, polis ve Savak eliyle 25 yıldır kendisine karşı olan herkese en ağır baskı, yıldırma ve işkence yöntemlerini kullanmıştır. Savak, İran dışındaki ülkelerde de Şah'a muhalefet edenleri izlemekte ve onları «cezalandırabilmektedir».

İlk genel grev, polisin 14 kişiyi öldürmesiyle sonuçlanan Tebriz olaylarının 40. gününde protesto amacıyla başlatıldı. 24 saat süren genel grevde 12 büyük kentte yaşam tümüyle durdu. Bütün bir yıl boyunca faşist Şah rejimine en büyük darbe işçi sınıfı tarafından vuruluyordu. Yasa dışı muhalefet grupları tarafından yönlendirilen ilk genel grev sırasında polis işçilerin üzerine ateş açarak çok sayıda insanın ölmesine, yüzlercesinin yaralanmasına yol açtı. Mart ayında başlayan gösteriler giderek genişliyordu. Gösterilere işçiler, öğrenciler, kadın, erkek, yaşlı, genç herkes katılıyordu. Kısa bir süre sonra Kum kentinde polisin göstericileri öldürmesini protesto amacıyla yeni bir genel greve gidildi. Bu grev de bir süre sonra ülkenin diğer kentlerine yayılmaya başladı. Halk hareketini bastırmak üzere ordu birlikleri kentlere girebiliyor, kitlelerin üzerine tanklarla, toplarla ateş açabiliyordu.

Bir süre sonra Şah, muhalefeti yatıştırmak, özellikle muhalefetin dinsel kesimiyle belli bir uzlaşma sağlayabilmek amacıyla bazı tavizler verebileceğini açıkladı. Şah, hükümeti değiştirmeyi, serbest seçimlerin bir yıl sonra yapılabilmesini ve diğer tavizlerini saltanatını biraz daha sürdürebilmenin hesaplarına bağlıyordu. Nitekim, Başbakan Cemşid Amuzegar başkanlığındaki hükümetin çekilmesi sağlanarak Cafer Şerif İmami başkanlığında yeni bir hükümet kuruldu. İmami, bilimsel Sosyalist Tudeh (Halk) Partisi dışındaki diğer partiler üzerindeki yasağın kaldırıldığını, serbest seçimlerin 1979'da yapılacağını, dini kurallara ağırlık verileceğini açıkladı. Şah, halk direnişinin dinsel eğilimlerden kaynaklanan kesimlerinin, demokratik muhalefet hareketinden koparılmasını planlıyordu.

Ancak, İran'da gelişen olaylar, muhalefetin, bir bölümünün rejimin yanında yer almasının sağlanmasıyla etkisiz hale getirilemeyecek ölçüde kökleştiğini gösteriyordu. Ayetullah Humeyni, Sencami ve diğer dinsel liderler, bugün, Şah'la hiç bir biçimde uzlaşmayacaklarını, ordu ve polisin katliamları devam ederse halkın silaha sarılmasının kaçınılmaz olduğunu açıklamaktadırlar.

Grev ve direniş hareketleri 1978'in son aylarına doğru yaygınlaşmaya başladı. Kasım ayında petrol rafinerilerinde çalışan binlerce işçinin greve gitmeleri üzerine silahlı kuvvetler rafinerilere el koyuyordu. Başbakanın «vatan haini» olarak nitelediği grevci işçiler, grevlerin-

de zamların dışında sıkıyönetimin kaldırılmasını ve siyasal tutukluların serbest bırakılmasını istediler. Ordu birliklerinin giriştikleri en büyük katliam, 2 Aralık gecesi ortaya çıkan olaylar sırasında meydana geldi. Askerler, 250 kişinin öldürüldüğü 9 Eylül «Kanlı Cuma» olaylarını protesto eden halkın üzerine ateş açtılar.

Tahran'da meydana gelen bu olaylar sırasında binin üzerinde insan öldürülmüştü.

Türkiye işçi sınıfı faşizme karşı direnen İran halkının mücadelesini destekliyor. DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR, DİSK'in İran halkını desteklediğini belirttiği açıklamasında şunları söyledi : «Ortadoğu'da ABD emperyalizminin jandarmalık görevini büyük bir bağlılıkla yürüten İran Şah'ı, diktatörlüğünün son günlerini yaşıyor. DİSK, İran'da gerici Şah rejiminin yıkılması için mücadele veren grevci işçilerle ve direnen emekçi halkla dayanışma içindedir. İran'da Şah yönetiminin devrilmesi ve yerine ilerici güçlere dayanan demokratik bir iktidarın kurulması, İran emekçilerinin olduğu kadar tüm dünya emekçilerinin de dileğidir.»

ambargo

AMBARGONUN KALDIRILMASININ BEDELİ İŞÇİ VE EMEKÇİLERE ÖDETİLMEKTEDİR

ABD'nin, Kıbrıs çıkarmalarından sonra Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosu 1978'in sonlarında yürürlükten kaldırıldı. Başkan Carter'i ABD Kongresinde bir hayli «uğraştıran» ambargonun kaldırılmasından sonra Ecevit Hükümetinin yaptığı açıklamada «Ambargonun kalkması iki ülke arasında olumsuz bir etkeni ortadan kaldırmış ve işbirliği olanaklarını açmıştır» denildi. Gerçekten de ambargonun kaldırılışından çok kısa bir süre sonra 1975'de kapatıldığı bildirilen Amerikan üsleri, Bakanlar Kurulu'nun 4 Ekim 1978 tarihli kararıyla yeniden tam faaliyet göstermek üzere açıldı.

Ambargonun kaldırılmasının bedeli işçi ve emekçi halkımıza ödetilmektedir. Bu bedel, Carter'in demeçlerinde, Ecevit'in ve Hükümet'in açıklamalarında, burjuva basınının sayfalarında çarşaf çarşaf yer aldı. Ambargonun kaldırılması Türkiye'nin dış politikası ABD ve NATO'nun çıkarlarına daha da bağımlı hale gelmesine, emperyalizmin Türkiye topraklarını bir saldırı aracı olarak kullanmasına yol açmaktadır.

Burjuvazi için bir başarı olan ambargonun kaldırılışı, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız için ulusal bağımsızlıktan ve egemenlik haklarımızdan emperyalizme yeni ödünler verilmesine yol açacak bir gelişmedir.

Ambargonun kaldırılmasından hemen sonra Ecevit Hükümeti «Sinop, Pirinçlik, Belbaşı ve Kargaburun'daki ABD üslerinin» çalıştırılmasına karar vermiştir. T.C. Hükümeti'nin 25 Temmuz 1975 tarihli kararıyla Türkiye toprakları üzerinde ABD üs ve tesislerinin faaliyet göstermesini hukuksal olarak olanaksız kılarken, CHP ağırlıklı hükümet, üslerin açılmasını «geçici statü» ile yasal dayanaklara kavuşturmak istemiştir. Böylece Türkiye ve komşuları için birer tehlike unsuru olan casusluk ve saldırganlık üslerine tam faaliyet izini verilmiş olmaktadır.

DİSK, hükümetin aldığı bu kararı tepkiyle karşılamıştır. Kurulduğundan bugüne kadar ulusal bağımsızlık mücadelesi sürdüren DİSK, üslerin yeniden açılmak istenmesi konusunda hükümeti uyarmış, Genel Başkan Abdullah Baştürk, Başbakan Bülent Ecevit'e bir mektup göndererek DİSK'in silah ambargosu, ABD üsleri ve ulusal bağımsızlık konularındaki görüşlerini iletmiştir.

Ulusal bağımsızlık mücadelesi, başını işçi sınıfının çektiği sınıfsal bir mücadeledir. DİSK, 6. Genel Kurulunda, ulusal bağımsızlık konusunda alınan kararların hayata geçirilmesi için, «ülkemizin emperyalizme bağımlı olduğunu, bunun geri kalmışlığımızın baş nedeni olduğunu, işçi ve emekçilerin çıkarlarının ancak ekonomik, politik ve kültürel bağımsızlığın gerçekleştirilmesi ile sağlanabileceği» gerçeğinden hareketle, mücadelesini bundan böyle de kararlılıkla sürdürecektir.

ECEVİT :

'Ambargo kalkarsa ABD üsleri yeniden açılabilir. Hükümetim, şimdiden çalışmalarına başladığı yani bir ulusal savunma kavramı hazırlamaktadır. Ancak bu yeni kavramın niteliği de, ambargonun kalkmasına bağlı olacaktır... Elimizde birçok silah, uçak ve daha başka askeri malzeme bulunmasına rağmen boru tıkandığı için bunları kesinlikle kullanamıyoruz. Çünkü yedek parçaları yok... ABD'yle, ambargo kalkar kalkmaz bu tesisler için yeni bir anlaşma hazırlama konusunda uyuşmaya vardığımız için herhangi bir sorun yoktur' dedi.»

Milliyet, 9 Nisan 1978

CUMHURİYET :

Önümüzdeki günlerde Amerikalılarla müzakereler başlayacak. Ancak bu müzakereler noktalanmadan önce Washington'un bir isteği var: Kendi istihbarat faaliyetleri açısından yaşamsal nitelikte saydığı bazı üslerin «geçici statü»yle hemen faaliyetlerine izin verilmesi... Ecevit yönetiminin bu isteği karşılıksız bırakmayacağı geçen hafta açığa çıktı. Başbakan Ecevit çarşamba günü İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında «geçici düzenleme» konusunda şunları söyledi: Görüşmeler sonuçlanıncaya kadar ortak tesislerin nasıl değerlendirileceğine ilişkin geçici düzenleme Milli Güvenlik Kurulu'nda görüşüldükten sonra Hükümetçe kararlaştırılacaktır.»

Cumhuriyet, 2 Ekim

WASHİNGTON POST GAZETESİ :

«Üç yıl önce, kapatıldı veya faaliyetleri durduruldu denilen 21 Amerikan tesisinden sadece son kararla açılan bu 5'inin faaliyetlerinin durdurulmuş olduğunu Amerikan yetkilileri itiraf etmişlerdir.»

Cumhuriyet, 6 Ekim

UĞUR MUMCU :

«ABD, silah ambargosunu boşu boşuna kaldırmadı. Bu kararın altında Türkiye'nin ne gibi siyasal ödünleri vermeye hazır olduğu da saptandı. Türkiye'nin verebileceği ilk ödün, Amerikan üslerinin yeniden ABD denetimine verilmesidir. ABD, Türkiye'deki üsleri, Sovyetleri Birliği'ndeki askeri çalışmaları gözetlemek için kullanmıştır, bundan sonra da bu amaçla kullanacaktır.»

7 Ekim, **Cumhuriyet**

1 mayıs

TERTİP VE BASKILARA RAĞMEN 1 MAYIS COŞKU İLE KUTLANDI

1 Mayıs 1978 burjuvazinin her türlü engellemelerine karşın 1 Mayıs Alanı'nda yüzbinlerin katılımıyla görkemli bir biçimde gerçekleştirildi.
36 şehit verdiğimiz kanlı 1 Mayıs 1977'den sonra düzenlenen ilk 1 Mayıs gösterisi işçi sınıfımız açısından önem kazanmaktaydı. 1 Mayıs alanını dolduran yüzbinlerce işçi ve emekçi, mücadele geleneğini ve kazanılan mevzileri korumaktaki kararlılığı bir kez daha gösterdi. 1 Mayıs 1978, bugün mücadele gündemimizin başında yer alan anti-emperyalist ve anti-faşist güç ve eylem birliğinin oluşturulup geliştirilmesinde önemli bir deney ve güven sağlamıştır.

Ülkemizde kutlanılışı uzun yıllar yasaklanan işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs, yeniden ilk kez DİSK'in öncülüğünde 1976'da kutlanmıştı. 1 Mayıs 1978, kanlı MC'nin iktidardan uzaklaştırılmasından sonra faşist saldırıların giderek artırıldığı, faşizmin tırmandırılışının yeni boyutlar kazandığı bir dönemde, işçi sınıfımızın mücadele tarihi içerisinde önemli bir yere sahip olan 20 Mart Faşizme İhtar Eyleminin hemen ardından kutlanmıştır. 1 Mayıs'ın sınıf mücadelesinin keskinleştiği böyle bir dönemde coşkuyla kutlanması işçi sınıfımızın mücadelesinin geleceği açısından da büyük bir önem kazanmaktadır.

Basından Yankılar

NAZLI ILICAK :

«Bu yıl DİSK, toplantının yasağa rağmen gene Taksim Meydanında yapılacağını açıklamış ve Ecevit'ten «diyetini« almıştır. Devlet dize gelmiş ve DİSK'in dediği olmuştur... Bilhassa, bugünkü gergin ortam içinde düzenlenen 1 Mayıs mitingi, olaylara gebedir.»

1 Mayıs, **Tercüman**

REFİK SÖNMEZSOY :

«Türkiye'de kutlanan 1 Mayısların tarihsel gelişimine bakıldığında, Milli Mücadele yıllarında ve işgal altında yapılanları hariç, tamamının yıkıcılık ve bölücülük gayesi taşıdıkları görülür.»

1 Mayıs, **Tercüman**

«1 Mayıs mitinginin kansız dağılmış olması, bu mitingde işlenmiş olan suçları unutturamaz. O suçların görmezlikten gelinmesi ve sanıklar hakkında kovuşturma açılmaması için gerekçe teşkil edemez.»

3 Mayıs, **Tercüman**

CUMHURİYET . İ. SELÇUK :

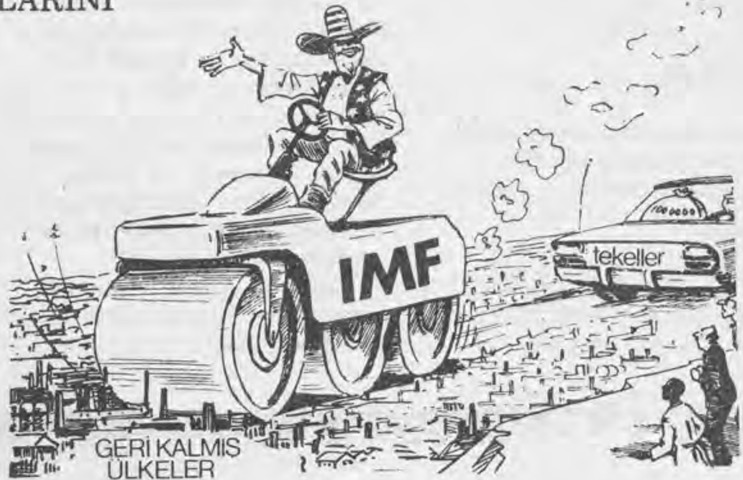
«Sorumlu muhalefet çevreleri, sağcı basınla birlikte, tedirginlik ortamını pompalamak için elinden geleni yapmıştır ve yapmaktadır.»

«1 Mayıs olaysız geçti. Bazı çevreler çok üzüldüler; ah, nasıl da kansız ve kundaksız kutlanmıştı 1 Mayıs? Büyük bir fırsat kaçırılmıştı. Üç-beş bomba patlatıp yirmi-otuz kişiyi öldürmek; çevredeki damlara gizlenip makineliyle kalabalığı taramak; panik yaratıp çoluğu çocuğu ezdirmek gerekirdi. Ama olmadı.»

1, 3 Mayıs, **Cumhuriyet**

imf

IMF, EKONOMİK BUNALIMIN YÜKÜNÜ İŞÇİ VE EMEKÇİLERE TAŞITMAK ÜZERE BASKILARINI SÜRDÜRÜYOR

Önerdiği önlemler, açtığı krediler, ekonomik ve politik dayatmalarıyla özellikle geri bırakılmış ülkelerin işçi sınıfı ve emekçi halklarına daha çok sömürü, yoksulluk ve baskı getiren Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası ile ilişkiler CHP ağırlıklı hükümetin kuruluşundan günümüze kadar sürdürülegeldi. Çeşitli defalar Türkiye'ye gelen IMF ve Dünya Bankası heyetleri, Ecevit Hükümetine «ekonomik dar boğazdan kurtulmak» için çeşitli önerilerde bulundular. Mart ayı içerisinde imzalanan «Stand-by» anlaşması ve bu çerçeve içerisinde ele alınan «iyi niyet mektubu», IMF ile Türkiye arasındaki ilişkilere yeni boyutlar getiriyordu. Devletten devlete yardımlarda ABD ve Batı Almanya diğer kredi kaynakları, AET ve OECD gibi emperyalist kuruluşlar Türkiye'ye yardım için önce IMF ile anlaşmalara varılmış, bu anlaşmaların gereklerinin yerine getirilmiş olmasını dayatıyorlardı. Bu yolda Ecevit Hükümetinin girişimleri Şubat ayı sonunda bir Türk heyetinin ABD'ye gitmesiyle başlatılmış oldu. İlk ağızda IMF'ye verilen tavizler; 1978 mali yılı bütçe kanununda global bir değişiklik yapılmaması, ithalat ve ihracat için öngörülen tahminlerin benimsenmesi, MC Hükümetinin çıkaramadığı faiz hadleri, yeni vergi değişiklikleri ve tasarruf önlemleri üzerinde görüşbirliğinde olmaması, bunların bir kısmının bütçe ile birlikte yürürlüğe konması, IMF ile ilişkilerin eskisinden daha değişik bir platformda ele alınması ve «iyi niyet mektubu»nun daha uygun bir formüle bağlanması noktalarında özetlenebilir. Maliye Bakanı Müezzinoğlu Mart ayı içerisinde ABD'ye giderek «iyi niyet mektubu» imzaladı. Mektubun imzalanması ile kredi fonlarından yararlanma standy-by anlaşması çerçevesinde gerçekleştirilecekti. Mektubun imzalanmasından sonra, IMF, Türkiye'ye bir yıl içinde ve bölümler halinde 500 milyon dolar kredi açacak, buna karşılık IMF Türk ekonomisini her 3 ayda bir denetleyecekti. Mektubun imzalanması ile birlikte iki yıllık bir anlaşmaya varıldı. Kredinin 150 milyonluk bir bölümü ilk elde, daha sonra da 48 milyon dolarlık bölümü gönderildi. Emperyalizme, bağımlılığımızı pekiştiren bu ilişkiler ağı içersinde yer alan «iyi niyet mek-

tubu»nun temel hükümlerini şöyle özetlemek mümkündür: Devalüasyon yapılacaktır. Hükümet, ödemeler dengesi, dış ticaret, para ve kredi politikası, kalkınma hızı ve mali dengelere ilişkin IMF'nin önerilerinin tümünü kabul etmiştir. Bazı temel ihtiyaç maddelerine zam yapılacaktır. (Ulaşım hizmetleri, tekel maddeleri, resmi ve yarı resmi devlet teşekkülleri üretimlerine —örneğin Sümerbank ürünlerine,— gazdan tuza kadar her şeye zam yapılacaktır.) Karşılıksız para basılamayacak, banka kredileri kısıtlanacaktır. Ayrıca ticari teşekküller ve esnaflara uygulanan vergiler artırılacaktır, dış seyahat tahtidi 2 yılla sınırlandırılacaktır.

Mart ayında Türkiye'ye gelen çeşitli yabancı banka ve kuruluşların temsilcileri, «iyi niyet mektubunun» imzalanmasından sonra, 2 milyar dolar dolayında olduğunu bildirdikleri yeni kredinin verilebileceğini Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası yetkililerine ilettiler.

Basından Yankılar

HÜRRİYET :

«IMF, 5 maddelik muhtıra verdi. IMF neler istiyor: 1) Memur kadrosu doldurulsun, 2) Memur maaşları artırılmasın, 3) Benzine, mazota zam yapılsın, 4) İşçi ücretleri için karar verilsin, 5) KİT açıkları kapatılsın». (**Hürriyet** - 29.7.1978)

TERCÜMAN :

«IMF Heyeti ihracat ve işçi dövizi konusunda gelişmeyi olumlu bulmadı» (**Tercüman** - 13.7.1978.)

HÜRRİYET :

«150 milyon dolarlık kredinin ülkemize gelmemesinden IMF'nin istekleri bitip tükenmezken, kredinin diğer bölümü ne zaman verilecek diye beklenmeye başlandı. Bu arada, IMF'nin özellikle işçi ücretleri ve bazı KİT mamullerinin fiyatlarına ilişkin önerileri de sendika çevrelerince büyük tepki ile karşılanıyor.»

«Bazı çevreler, ABD'nin perde arkasından durumu idare ettiğini, üslerin bir an önce açılmasını sağlamak için ekonomik ambargoyu sürdürdüğünü ısrarla belirtiyorlar... Alınan bilgilere göre, IMF Türkiye'nin Mart başında yaptığı % 23 oranındaki devalüasyonun, o tarihten bu yana, ülkede meydana gelen % 30 oranındaki fiyat artışları yüzünden etki ve anlamını yitirdiğini savunarak, bu nedenle yıl sonuna kadar oluşacak fiyat artışlarını da karşılayacak biçimde ve en az % 15 oranında yeni bir devalüasyon yapılması gerektiği görüşünü savunuyor.» (**Hürriyet** - 25 Ağustos 1978).

TERCÜMAN :

«Paramızın değeri 9 ayda 7'nci defa düştü» (**Tercüman** - 18.10.1978).

MİLLİYET :

«IMF, özellikle yeni bir devalüasyon üzerinde durmuş, 25 lira olan Amerikan dolarının 35 liraya, 14.40 lira olan DM'nin 20 liraya yükseltilmesini istemiştir.» (**Milliyet** - 2.11.1978).

CUMHURİYET :

«IMF Heyeti ay sonunda yeni önerilerle geliyor» (**Cumhuriyet** - 19.11.1978).

«Türkiye'de bulunan NATO Genel Sekreteri Luns, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik güçlüklerin aşılması amacıyla bir rapor hazırladığını açıklamış ve 'Türkiye'ye ekonomik yardımcı bulunmak amacıyla OECD, AET ve IMF çalışmalar yapıyorlar' demiştir.» (**Cumhuriyet** - 20.11.1978).

mısır / israil

Mısır ve İsrail arasında imzalanan Camp David anlaşması, emperyalizme, siyonizme ve ırkçılığa karşı mücadele veren Arap halklarının, bağımsız bir devlet kurma savaşı yürüten Filistin halkının mücadelesini bastırmaya yönelik önemli bir gelişme olmuştur. 1978 yılında Orta Doğu'da emperyalizmin güdümünde Arap halklarının mücadelelerine karşı yeni bir blok oluşturma çabaları ortaya çıkmıştır. Mısır, İran, Ürdün ve Suudi Arabistan Arap halklarının mücadelesini bölmek, Filistinlileri tecrit etmek için yoğun çaba harcamaktadırlar. ABD emperyalizmine giderek yaklaşan Mısır Devlet Başkanı Enver SEDAT, bir yandan İsraille işbirliği yaparken diğer yandan Filistin halkının kurtuluş mücadelesini veren FKÖ'yü suçlamaktadır. SEDAT yaptığı bir açıklamada, «FKÖ, barış konusunda sorumsuzca davrandı» demiştir. Bağımsız bir Filistin devleti kurulmasının doğuracağı sonuçlar karşısında ciddi kuşku ve endişesi olduğunu söyleyen İran Şahı ile SEDAT'ın ve Ürdün Kralı Hüseyin'in Orta Doğu sorunu konusundaki

görüşlerinde büyük bir paralellik vardır. Orta Doğu'da oluşturulan emperyalist kapitalist sisteme bağımlı gerici blokta İran Şahı'nın Filistin sorununu görüşmek üzere Mısır, Ürdün ve Fas yöneticilerine çağrıda bulunması yeni gelişmeleri işaret etmektedir.
Enver SEDAT, İsrail'le yapacakları tek taraflı barışın koşullarını görüşmek üzere Şubat ayı başında ABD Başkanı CARTER'i ziyaret etti. CARTER, görüşmeler sırasında yaptığı açıklamasında, Amerika'nın Orta Doğu'daki etkin rolünün devam edeceğini bildirerek «bölge halklarının ABD'ye besledikleri güvene ihanet etmeyeceğiz» demiştir. ABD, Orta Doğu'da ulusal çıkarları olduğunu açıklamaktan çekinmemektedir. 1978 yılı başlarında CARTER - SEDAT - BEGİN pazarlığı sürdürülürken öte yandan Mısır - İsrail Askeri Komisyonunun çalışmaları Ocak ayında başlatıldı. Bu gelişmeler sırasında, emperyalizmin Orta Doğu'daki manevraları Çin tarafından destekleniyordu. Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Kuo Feng, Mısır'ın İsrail'le yaptığı görüşmeleri olumlu bulduğunu ve SEDAT'ın tüm girişimlerini destekleyeceğini açıklıyordu.
Diğer yandan, Cezayir'de çalışmalarını sürdüren beşli Arap Zirvesi SEDAT'ın uzlaşmacı tutumuna karşı izlenecek politikayı belirlemek ve mücadelenin bütünlüğünü sağlamak amacıyla Devlet Başkanları düzeyinde bir ortak siyasal ve askeri komutanlık kurma kararına vardılar. FKÖ, Libya, Suriye, Cezayir ve Güney Yemen, ayrıca Dışişleri Bakanları düzeyinde bir enformasyon komitesi ve FKÖ'ye ve İsrail'le çatışma halindeki Arap ülkelerine parasal yardım sağlamak amacıyla «Arap Yardım Sandığı» kurulmasını kararlaştırdı.

bağlantısız ülkeler

BAĞLANTISIZ ÜLKELER EMPERYALİZME KARŞI BİR GÜÇ OLUŞTURUYOR

1978 yılının önemli uluslararası olaylarından birisi de kuşkusuz Belgrad Konferansı idi. Bağlantısız ülkelerin Dışişleri Bakanlarını bir araya getiren Konferansa 86 ülke ve ulusal kurtuluş hareketi temsilcisi katıldı. Ayrıca 119 ülke de Konferansa konuk ve gözlemci gönderdi.

Konferans ve alınan kararlar, barış içinde birarada yaşama, karşılıklı çıkarlara dayalı işbirliği, emperyalizme, yeni sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı mücadelede dünya devrimci hareketine yeni kazanımlar sağladı.

Emperyalizmin saldırgan politikasının sonucu olarak ortaya çıkan askeri blokların dışında yer almak, emperyalizmle ve ırkçılıkla mücadele etmek, barış ve bağımsızlık mücadelelerini güçlendirmek, bağlantısız ülkelerin uluslararası planda birleşik politik mücadelesinin temel hareket noktaları olmuştur. Bu amaçla, ilk kez 1955'de 29 Asya ve Afrika ülkesi Bandung Konferansına katılmışlardı. Bandung'dan bu yana izlenen politika, ulusal kurtuluş hareketlerinin de bağlantısızlar yanında yer almasını ve böylece hareketin yeni boyutlar kazanmasını sağlamıştır.

Ne var ki, bağlantısız ülkelerin ortaklaşa yürüttükleri hareketin homojen bir yapısı olduğunu söylemek mümkün değildir. Emperyalizm, güdümü altında bulundurduğu üçüncü dünya ülkeleriyle, uluslararası ilişkilerin demokratikleştirilmesi, dünya barışı, yumuşama ve silahsızlanma mücadelesini bölmeye ve engelemeye çalışmaktadır. 1978 yılının ortalarında toplanan Belgrad Konferansında da, emperyalizm, Mısır, Suudi Arabistan, Zaire, Somali gibi ülkeler aracılığı ile bu politikasını sürdürdü. Bu ülkeler Küba'nın ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin bağlantısız ülkeler yanında yer almasını sabote etmeye çalışıyordu. Kamboçya'nın, Çin'in kışkırtmasıyla Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin bağlantısızların saflarından çıkarılmasını resmen önermesi ile, sosyalist ülkelere karşı izlediği düşmanca politikanın emperyalizmin nasıl işine yaradığı bir kez daha kanıtlanıyordu. Kamboçya'nın bu önerisi Konferansda reddediliyordu.

Konferansta Kıbrıs konusunda alınan karar, Türkiye'de iktidarların bugüne kadar izledikleri dış politikanın ve bunun sonucu uluslararası planda «yalnızlığa» itilmenin, bloksuzlar tarafından da teyid edilmesi anlamını taşıyordu. Karar, Türkiye'nin bağlantısız ülkelerle ilişkilerini geliştirebilmesinin, emperyalizme bağımlılıktan kurtulabilmekle mümkün olabileceğini gösteriyordu.
Bugün bağlantısız ülkelerin mücadeleleri, dünya devrimci sürecinin bir parçasıdır. Sosyalist ülkelerle bağlantısız ülkelerin izledikleri politikaların paralelliği, halkların çıkar birliği esasına dayanmaktadır.

Belgrad Konferansı sonunda yayınlanan bildiri, emperyalizme, yayılmacılığa, yeni sömürgeciliğe, ırk ayrımcılığına karşı mücadelede bağlantısız ülkelerin kararlılığını bir kez daha gösterdi.
Bundan sonraki ilk bağlantısız ülkeler konferansı 1979'da Küba'da toplanacak. Emperyalizmin ajanlarının karşı çıkmalarına karşı alınan bu karar da, konferansın, dünya ilerici güçlerinin yararına elde ettiği kazanımları arasında yer almaktadır.

15-16 haziran

15 - 16 HAZİRAN'IN SEKİZİNCİ YILDÖNÜMÜ KUTLANDI

Başını işçi sınıfımızın çektiği bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önemli dönemeç noktalarından biri olan 15-16 Haziran Direnişinin 8. yılı DİSK ve bir çok demokratik örgüt tarafından kutlandı.

İstanbul Spor ve Sergi Sarayında DİSK tarafından gerçekleştirilen kutlama gecesine binlerce konuk katıldı. Kutlama gecesi programında, 15-16 Haziran Direnişinin işçi sınıfımızın mücadele tarihindeki yerini, büyük işçi direnişinin sekizinci yılında işçi sınıfımızın ekonomik, demokratik ve politik istemlerini konu alan konuşmalar ve slayt gösterileri yer aldı. Geceye katılan devrimci sanatçılar ürünlerini sergilediler.

15-16 Haziran Direnişi, 1970 yılında getirilmek istenen yasa değişiklikleri ile işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin engellenmek istenmesi üzerine işçilerin sert tepkisi olarak ortaya çıkmıştı. Yüzbine yakın işçi iki gün boyunca güvenlik kuvvetlerinin bastırma girişimlerine karşın büyük bir başarıyla direnişi yürütmüşlerdi.

afganistan

AFGANİSTAN HALKININ İLERİ BİR KAZANIMI : AFGANİSTAN DEMOKRATİK CUMHURİYETİ

Toprak ağaları ve kabile şeflerinin iktidara egemen olduğu Afganistan'da 27 Nisan 1978'de Davut Han yönetimi devrilmiştir. Yeni iktidar ülkenin adını Afganistan Demokratik Cumhuriyeti olarak değiştirmiştir. 1973'de bir darbe ile Kral Muhammed Zahir'i devirerek iktidara gelen Davut Han, Cumhuriyet ilân etmesine karşılık yerine getirmeyi vaad ettiği reformların hiç birisini gerçekleştirmemişti. 18 milyonluk nüfusun ancak % 10'unun okuma yazma bildiği Afganistan'ın ekonomisinin % 85'i tarıma dayanmaktaydı. Kişi başına düşen ulusal gelirin 160 dolar dolayında olduğu Afganistan, dünyanın en yoksul ülkelerinden biridir.

Yönetimi ele geçiren Devrim Konseyi, **ülkede emperyalizmin baskısına ve despotluğa son verildiğini, demokratik ve özgür bir sistemin kurulacağını açıklamıştır.** Devrim Konseyi **dış politikada da bağlantısızlık, dünya barışını güçlendirme, bölgesel işbirliği ve bütün ülkelerle karşılıklı çıkarlara bağlı iyi geçinme esasına dayanılacağını açıklamıştır.** Afganistan Demokratik Cumhuriyeti **Başkanlığına** Halk **(Komünist)** Partisi Genel Sekreteri Nur Muhammet **Tarakki'nin getirilmesi, ülkedeki tüm ilerici güçlerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda önemli ve kalıcı bir adım attıklarını göstermektedir. Tarakki, Başkanlığa getirildikten sonra, gerçekleştirilecek olan 30 maddelik reform tasarısını açıklamıştır. Tasarıda; feodal düzene son verilmesi, toprak reformunun kısa zamanda gerçekleştirilmesi, devrimi korumak amacıyla silahlı kuvvetlerin güçlendirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanması, Birleşmiş Milletler ilkelerine bağlı kalınması, ulusal kurtuluş savaşlarının desteklenmesi, çocuklara okuma yazma olanaklarının sağlanması, İsrail'e karşı savaşan Arap halklarının desteklenmesi, Güney Afrika'daki ırkçı rejimlerin kınanması konuları yer almaktadır.**

güney yemen

GÜNEY YEMEN'DE İKTİDAR DEĞİŞİMİ

Güney Yemen'in tek partisi Marksist Ulusal Cephe'nin **yönetiminde 26 Haziran 1978'de başlatılan ayaklanmalar, ülkede yönetimin el değiştirmesine yol açtı. Darbeden sonra tutuklanan** Robaya **ALİ'nin yerine devlet başkan-**

lığına Ali Nasır MUHAMMED getirildi. Darbe, hava kuvvetlerine bağlı uçakların Robaya ALİ'nin sarayını top ateşine tutmalarıyla gerçekleştirilmişti.
Darbeden sonra bir açıklama yapan Ali Nasır MUHAMMED, «İki Yemen arasındaki ilişkiler, kardeşçe ilişkilerimizi koparma girişimlerine rağmen sürdürülmektedir» demiştir. Ali MUHAMMED ayrıca Kuzey Yemen'le aralarındaki işbirliğini pekiştirmek için çaba harcadıklarını belirtmiştir.
Güney Yemen'de halkın demokratik iktidarı doğrultusundaki bu değişim, Basra Körfezi çevresindeki tüm gerici yönetimleri tedirgin etmiş, petrol tekellerinin iktidarları Güney Yemen Cumhuriyeti'ne baskı uygulama girişimlerinde bulunmuşlardır.

nikaragua

NİKARAGUA'DA HALK HAREKETİ BAŞARIYA YAKLAŞIYOR

İkibuçuk milyon nüfuslu bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua, 1978 yılında, geniş halk kitlelerinin diktatörlüğe karşı verdiği çetin bir savaşa sahne oldu. İşçiler ve Somoza rejiminin baskısı altındaki emekçiler genel grevlere gittiler. Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne bağlı gerillalarla hükümet kuvvetleri arasında silahlı çatışmalar oldu.

ABD emperyalizmine bağımlı kılınan ülkede egemenlik büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin elinde bulunmaktadır. Ülkeyi 1936'dan bu yana Amerika'nın silahlı müdahalesinin hemen ardından bir darbeyle iktidarı ele geçiren Somoza ailesi yönetmektedir. Kilisenin de büyük desteğini gören Somoza ailesi tek başına 12,5 milyarlık bir serveti elinde tutmaktadır. Nüfusun yarısından fazlasının çiftçilik ve hayvancılıkla uğraştığı Nikaragua'da çiftçi ailelerinin % 1'ini oluşturan büyük toprak sahipleri toprakların % 40'ndan fazlasının mülkiyetine sahip bulunuyor.

Nikaragua'da kitlesel hareketler, işsizliğin % 30'a ulaştığı 1973 yılında başladı. Nikaragua Sosyalist Partisi'nin çağrısı ile Nisan 1973'de 7 bin inşaat işçisi greve gitti. Bunun hemen ardından 17 bin işçinin katıldığı genel grev gerçekleştirildi. 10 bin taşıma işçisinin grevi, işçi sınıfı hareketinin giderek etkin ölçüde yaygınlık kazandığını gösteriyordu.
1978'de ortaya çıkan halk hareketleri ise 10 Şubat'ta Sandinista gerillaları ile hükümet kuvvetleri (Ulusal muhafızlar) arasında, kısa bir süre sonra bir iç savaşa dönüşen çatışmalarla başladı. Resmi makamlar ölü sayısını 45 olarak bildirdiler. Çatışmaların en yoğun olduğu dönemde bir açıklama yapan gerillalar «savaşlarına Somoza iktidardan düşürülünceye kadar devam edeceklerini» bildirdiler. Askeri kuvvetler, gerillaların duruma hakim olduğu Masaya kentine helikopterlerle saldırıya geçtiler. Çok sayıda ev havadan makinalı tüfeklerle taranıyor, elliden fazla sivil öldürülüyordu. Gıranada ve Rivas kentlerinde de gerillalarla askerler arasında çıkan çatışmalarda, çok sayıda gerilla tanklar ve uçak bombardımanlarıyla öldürüldü.
Bugün Somoza diktatörlüğüne karşı savaşan demokratik halk hareketlerinin yapısını Nikaragua Sosyalist Partisi, Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi, Sosyal Hıristiyan ve Bağımsız Liberal Partiler ve Milli Selamet Hareketi oluşturmaktadır. Nikaragua'da yükselen halk hareketi, tabanı çatlayan Somoza diktatörlüğünün sonunun yaklaştığını işaret etmektedir.

toplumsal anlaşma

İŞÇİ ÜCRETLERİ PAZARLIK MASASINA YATIRILMAK İSTENDİ

TÜRK-İŞ ile CHP ağırlıklı hükümet arasında, ekonomik darboğazdan çıkış için «işçi sınıfının yapacağı fedakârlıkları belirlemek amacıyla» bir dizi görüşme yapılmış ve görüşmeler sonunda «Toplumsal Anlaşma» imzalanmıştır. TÜRK-İŞ daha sonra, özel sek-

İşçi ücretleri sınırlandırılıyor

İÇTE

DİSK toplumsal anlaşmayı sarı sendikacılık diye yorumladı

- *Anlaşmayı bazı Türk-İş yöneticileri de benimsemiyor*
- *Başbakan Ecevit "DİSK'le anlaşmayı umuyorum" dedi*

törle de bu tür bir anlaşmaya varabilmek için görüşmeye hazır olduklarını belirtmiştir. TÜRK-İŞ ile hükümetin yaptıkları görüşmelerde, işçilerin gelirleri, uzlaşmacı TÜRK - İŞ yöneticileri tarafından pazarlık konusu yapılmış, işçi sınıfımızın TÜRK-İŞ içinde bulunan kesiminin ekonomik ve demokratik çıkarları, IMF'nin ve diğer emperyalist kuruluşların dayatmaları doğrultusunda, hükümetin uygulamak istediği ekonomi politikanın başarısı için feda edilmiştir.

Anlaşmada işçi sınıfının çıkarlarına aykırı hükümler yer almaktadır. Anlaşmaya göre, toplu sözleşmelerce ücretlere ancak fiyat artışlarını karşılayabilecek düzeyde bir zam yapılabilecektir Bu, diğer hükümlerle birlikte ele alınınca ücretlerin dondurulacağı sonucu ile karşılaşılmaktadır. Sendikaların ilk isteklerini «makul bir düzeyde» başlatmalarını isteyen Toplumsal Anlaşma, işçilerin istihdam güvenliği konusundaki kazanılmış haklarını geri almaktadır. Böylece Anlaşma, işçi sınıfımızın uğrunda uzun yıllar mücadele vererek kazandığı hakları geri almaya yöneltmektedir. Yönetime katılma sorunu bir oldu bittiye getirilmek istenirken, işçiler, yatırımlara katkıda bulunmaya zorlanmaktadırlar.

Başbakan ECEVİT, anlaşmanın imzalanmasından sonra «Toplumsal Anlaşma, yüce Türk ulusuna ve işçisine hayırlı olsun» derken, bir süre sonra senatör olan TÜRK -İŞ Genel Başkanı Halil Tunç da «anlaşmayı» göklere çıkararak «Bu anlaşma, çalışma hayatında Türk toplumunun özlemini duyduğu barışı getirecek niteliktedir. Toplumsal Anlaşma diye nitelendirdiğimiz bu anlaşma, toplumda karşılıklı güven ve iyi niyete dayanan görüşmelerin ne denli başarılı sonuçlar vereceğinin en güzel belgesi oldu» demektedir.

İşverenler ise «anlaşma»nın imzalanması karşısında duydukları sevinci gizlememişlerdir. MESS: «Anlaşmanın en önemli yanı ülkemizde toplu sözleşme keşmekeşinin, hükümet ve işçi kanadı tarafından da kavranmış olması ve buna bir yön verilmek ihtiyacının duyulmuş olmasıdır».

TÜSİAD: «En büyük işçi kuruluşumuzun kavgadan yana değil, barıştan yana olduklarını ortaya koymaları... önemli bir aşamadır».

DİSK, işçi sınıfına ve emekçi halka karşı sorumluluğunun bir gereği olarak «Toplumsal Anlaşma»ya karşı çıkmış, işçi sınıfının ekonomik ve demokratik haklarına yönelen her türlü girişime karşı mücadele edeceğini açıklamıştır.

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR, DİSK'in Toplumsal Anlaşma konusundaki görüşlerini belirtirken yaptığı açıklamada «Bu anlaşma bugün varolan kapitalist sömürü düzenini esas olarak almakta ve onu bugünkü bunalımdan kurtulması ve aksaksız bir biçimde işlemesini sağlamak için işçi sınıfına sorumluluk ve fedakârlıklar yüklemektedir. Anlaşmanın temel anlamı budur.

Durum bu olunca, DİSK'in bu ya da benzer bir «anlaşma»yı TÜRK -İŞ'le birlikte taraf olması, elbette ki söz konusu olamazdı. Böyle bir şey düzenin sorunlarının işçi sınıfının sorunları imiş gibi benimsemek, yani düzenle bütünleşmek anlamına gelir ki, bunu yapmak DİSK için olanaksızdır, onun varlık nedeni ile çelişir. DİSK'in Toplumsal Anlaşmaya TÜRK-İŞ' le birlikte katılmayışının temel nedeni budur» demiştir. Bugün belli ölçülerde uygulamaya sokulan «Toplumsal Anlaşma»ya karşı tepkiler TÜRK-İŞ üyesi işçilerden ve diğer demokratik örgütlerden de yükselmektedir.

GÜNERİ CIVAOĞLU :

«Hükümetle Türk - İş yakınlaşmasının bir başka yönü. Türk - İş'in toplu sözleşmelerde abartılmış ücret isteklerini öne sürmemek için verdiği güvencedir. Türk - İş kamu sektörü içindeki gücünü sürdürecektir. Böylece DİSK'in kamu sektörüne sızma yollarının büyük ölçüde tıkandığını ve Türk - İş'in kamu sektörüne hakim sendika olarak kalacağını söyleyebiliriz.»
(Güneri Cıvaoğlu - Tercüman 8.7.1978).

Türk - İş'e bağlı sendikaların ve bağımsız sendikaların «Toplumsal Anlaşma»ya karşı tepkileri basına da yansıyordu :

CEVDET SELVI :

(Petrol - İş Genel Başkanı) :
«Elbette ücretlerin dondurulması şeklindeki bir anlaşmaya karşıyız.»

YENER KAYA :

(Deri - İş Genel Başkanı) :
«Ücretlerin sınırlandırılması diye bir şey düşünmüyoruz. Böyle bir durum toplu pazarlık şartlarına uymaz. Ayrıca ücretlerin sınırlandırılması bir çok sarı sendikanın türemesine yol açabilir.»
(Milliyet - 15.7.1978).

DYF-İŞ GENEL BAŞKANI :

«Anlaşma Bakanlar Kurulundan ve Türk - İş yetkili kurullarından geçirilmeli idi. Tek yanlı işlemler ile işçi haklarının kısıtlanması halinde işçi haklarının korunması için gerekli mücadeleyi sürdüreceğimiz bilinmelidir.»
(Tercüman - 24.7.1978)

KAUÇUK-İŞ BAŞKANI :

«Bu anlaşma, Türk - İş İcra Kurulundan geçmez.»

BAĞIMSIZ ÇELİK-İŞ :

«Toplumsal Anlaşma işçiye ihanettir.»

TÜRK-İŞ 1. BÖLGE TEMSİLCİSİ İSMAİL TOPKAR

«Toplumsal Anlaşmaya karşı gerekirse direniriz. Bu anlaşmaya ilerici, devrimci tüm işçi
ilerici, devrimci tüm işçi hareketi' karşı çıkmak zorundadır.»

İLERİCİ YAPI-İŞ :

«Bu anlaşmayı protesto ediyoruz.»

AFRİKA'DA BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ BAYRAĞI YÜKSELİYOR

47 ülkenin diktatörlükle yönetildiği Afrika kıtası, 1978 yılı boyunca, pek çok bölgede emperyalizme ve işbirlikçilere karşı verilen savaşlara, kitlesel direnişlere tanık oldu. Güney Afrika Cumhuriyeti, Rodezya, Etyopya, Batı Sahra, Tunus, Zaire, Somali ırkçılığa, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelelerin en sıcak alanlarını oluşturdu. Emperyalizm, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi veren Afrika halklarına yardım maskesi altında, ilerici mücadeleleri ezmeyi planladı ve uygulamaya koydu. Bu amaçla NATO birliklerini Afrika toprakları üzerinde kullanmaktan çekinmedi. Buna karşılık ulusal kurtuluş hareketleri, en geniş desteği gene dünya sosyalist sisteminden ve uluslararası işçi sınıfı hareketinden gördü.

Emperyalizm Afrika halklarına karşı uyguladığı baskıyı her türlü yola başvurarak sürdürmeye çalışmaktadır. Paralı askerler, askeri birlikler ya da sahte devrimci örgütler emperyalist ülkelerin bu politikalarına araç olarak kullanılmaktadır. Örneğin; Fransa'nın gerektiğinde 8 saat içinde Afrika'ya yollayabileceği ve gerillalara karşı savaşacak 20 bin kişilik bir askeri kuvveti vardır.

Güney Afrika Cumhuriyetinde ırkçı Vorster rejimi, beyaz azınlığın çıkarlarını korumak pahasına zencilerin özgürlüklerini, en temel haklarını ayaklar altına almaktadır. Son olarak, 10 bin zencinin oturduğu Cape Town bölgesindeki gecekondu yerleşme merkezi, silahlı ve köpekli polislerin desteğindeki buldozerler tarafından yerle bir edilmiştir

Rodezya'da ise siyah halkın özgürlük mücadelesi, doğru yolundan çıkartılarak başarısızlığa mahkûm edilmek istenmektedir. Irkçı lider Ian Smith ile Aralık 1977'den beri bir anlaşma görüşmeleri sürdüren üç «uzlaşmacı» siyah lider sonunda anlaşmayı gerçekleştirmişlerdir. Böylece, parlamentodaki beyazların temsil edilmesi konusundaki anlaşmazlık ortadan kaldırılmış, azınlık yönetimi yerine, yakın gelecekte geçici bir hükümetin kurulması kararlaştırılmıştır. Anlaşmaya göre 1979 yılının başında yönetim siyah çoğunluğa geçecektir. Rahip Muzo'Rewa yönetimindeki Birleşik Afrika Ulusal Konseyi, Rahip Sit Hele'nin liderliğindeki Afrika Ulusal Konseyi İç Kanadı ve Jere Niah Kriau başkanlığındaki Zimbabve Birleşik Halkları örgütlerinin taraf olduğu uzlaşmacı anlaşmayı Rodezya halkının örgütlü mücadelesi Ulusal Cephe protesto etmiştir. Cephe lideri Josua Nkeomeo, «Varılan anlaşmanın bir anlamı yoktur. Tam özgürlük ve bağımsızlığa kadar gerilla savaşını sürdüreceğiz» demiştir. Anlaşma, yalnızca bir diğer ırkçı lider Güney Afrika Başbakanı Vorster olumlu bulmuştur. Zaire'de 1978 Mayısıyla birlikte başlayan olaylar kısa zamanda uluslararası bir niteliğe dönüşmüştür.

Doğa kaynakları açısından Afrika'nın en zengin ülkelerinden biri olan Zaire, dünya kobalt rezervinin % 67'sine, bakır rezervinin % 7'sine, sanayide kullanılan elmas rezervinin ise % 33'üne sahiptir. Şaba bölgesi, ülkenin doğal zenginliklerinin büyük bir bölümünü barındırmasına karşın, Zaire halkının en yoksul kesimi bu bölgede oturmaktadır. Tüm zenginlikleriyle birlikte Zaire, ulusal gelir bakımından Afrika ülkeleri arasında en alt sıralarda yer almaktadır. Ülkedeki tüm doğal zenginlikler çokuluslu tekeller ve devlet başkanı Mobutu çevresindeki 12 aile tarafından paylaşılmıştır. Amerika ve Belçika tekelleri Zaire'nin kobalt ve bakırını işletmektedirler.

Katanga gerillaları ile Mobutu'nun askeri kuvvetlerinin silahlı çatışmaya girmeleri üzerine, Zaire Devlet Başkanı Mobutu, Angola'nın sınır bölgelerinde karışıklık çıkardığını bahane ederek Avrupalı emperyalist ülkelerden yardım istedi. Mobutu'nun bu çağrısı üzerine 8 Avrupa ülkesi, daha sonra Mısır Zaire'ye askeri yardım gönderdi. Kolwezi kentinin Katangalı gerillalar tarafından ele geçirilmesi üzerine binlerce Fransız paraşütçüsü ve Belçika askeri, bölgede yabancıları kurtarma gerekçesiyle terör yarattılar. 20 Mayıs'taki çarpışmalarda 600 kişi öldürüldü. Fransız askerleri, yakaladıkları insanları sorgusuz öldürüyorlardı.

Amerika, İngiltere, İtalya, Yunanistan, İsviçre ve Portekiz Mobutu yönetimine 3 bin asker ve çok sayıda askeri malzeme yollamışlardır. Mısır'dan askeri yardım alan Mobutu, Angola'ya misilleme yapabilmek için Avrupa'dan topladığı paralı askerlerin yanısıra Togo, Fas

ve Senegal askerlerini de kullanmak istemiştir. Angola halkına ve bağımsızlık savaşı veren Katangalı gerillalara karşı Zaire'nin saldırı planı hazırladığı bir sırada Çin Mobutu'ya yeni silahlar göndereceğini açıklamıştır. Kongo Ulusal Hareketi, Zaire'de gelişen olayları «Afrika'nın göbeğinde Vietnam'dakine benzer uzun ve yıkıcı bir savaşa yol açılmak isteniyor» biçiminde nitelemiştir. Angola Halk Cumhuriyeti yetkilileri ise yaptıkları bir açıklama ile «Kıtanın barışı için ciddi bir tehdit oluşturulmaktadır» diyerek, emperyalist baskından kurtulmak üzere ülkelerine sığınmak isteyen mültecileri kabul edeceklerini açıklamışlardır.

Batı Sahra'da 1975 yılında başlayan Polisario gerillaları ile Fas ve Moritanya askerleri arasındaki çarpışmalar 1978'de de bütün yoğunluğu ile devam etmiştir. Batı Sahra'da süren bu savaşta da emperyalizm Fas ve Moritanya'nın yanında yer almaktadır. Polisario gerillaları ise SSCB, Libya, Cezayir tarafından desteklenmektedir.

italya

İTALYA'DA SEÇİMLER

14-15 Mayıs tarihlerinde İtalya'da yapılan yerel seçimlerde Hıristiyan Demokrat Parti % 42.5, İtalyan Komünist Partisi % 26.5, Sosyalist Parti % 13.3 dolayında oy topladı. Son genel seçimlerde seçmenlerin üçte birinin üzerinde oy alarak ülkenin Hıristiyan Demokratlardan sonra ikinci büyük partisi durumuna gelen İtalyan Komünist Partisi, «tarihsel uzlaşma» politikası ile İtalya'da etkin bir politik güç oluşturmaktadır. Hıristiyan Demokrat Parti ise yerel seçimlerde göreli bir başarı sağlamıştır.
İtalyan Komünist Partisi, seçimlerin Hıristiyan Demokratların oylarının artmasıyla sonuçlanmasını parti başkanı Aldo MORO'nun öldürülmesi karşısında takındıkları kesin tutuma ve daha da önemlisi Hıristiyan Demokrat Partisi'nin demokratik güçlerle bir anlaşma politikası izlemesi nedenlerine bağlamaktadır. İKP, seçim sonuçlarının dengeyi değiştirmeyecek bir etken olduğunu da vurgulamaktadır.

filistin

FİLİSTİN HALKI, YAPTIĞI MÜCADELEYİ BOĞMA GİRİŞİMLERİNİ BAŞA ÇIKARACAKTIR

14 Mart 1978 günü İsrail Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Lübnan'a saldırıya başladı. Saldırıdan bir iki saat önce İsrail parlamentosu FKÖ'ye karşı savaş ilân ediyordu. İsrail Başbakanı Menahem Begin, «Yahudi kanının karşılık verilmeden akıtıldığı günler geride kalmıştır» diyordu. Kısa bir süre önce Filistin gerillalarının İsrail'e düzenledikleri baskını gerekçe gösteren İsrail parlamentosu, komünist milletvekillerinin karşı çıkmalarına karşın savaş kararını «büyük bir coşku» içinde aldı.
İsrail askerleri, Güney Lübnan sınırlarını geçerek yörede bulunan Filistin kamplarına ve gerilla üslerine saldırıya geçtiler. 30 bin İsrail askerinin katıldığı harekâtı Begin Hükümeti «Filistinli gerillaları temizleme operasyonu» olarak niteliyordu. 4 gerilla ve göçmen yerleşim merkezinin top ateşine tutulduğu savaşta, Lübnanlı hıristiyanlar İsrail ordusuna yardım ettiler.
Begin tarafından «temel hedefine ulaştığı» belirtilen saldırıya dünyanın çeşitli yerlerinden sert tepkiler yükseliyordu. 20 bin göçmenin yaşadığı Sabra Kampı'nı, Beyrut yakınlarındaki Bint Cebel, Aziziye, Hanniye Filistin göçmen kamplarını, Raşidiye ve Sur kentlerini hedefleyen İsrail saldırısında Suriye askerleri Filistinlilerin yanında çarpışmaya katıldılar.
ABD Dışişleri Bakanı Vance ise İsrail'in saldırısına

karşı olmadıklarını söyledi. Filistin Kurtuluş Örgütü hunharca girişilen katliamı «barbarca ve siyonist bir saldırı» olarak değerlendirirken İsrail'i soykırımına girmekle suçluyordu. Suriye Hükümeti ise, bu saldırının İsrail'in genişleme emellerini gösterdiğini belirtti. Sovyetler Birliği resmi haber ajansı TASS, ABD ve Mısır'ı İsrail'in giriştiği katliamı onaylamakla suçladı. İsrail'de ise hükümete ve savaş politikasına karşı gösteriler düzenlendi. Barış Derneği, Barış ve Kardeşlik Örgütü tüm baskı ve tutuklamalara karşın Filistin halkıyla dayanışma içinde olduğunu yürüttüğü somut eylemlerle ortaya koydu.

şili

ŞİLİ HALKI DÜNYA DEMOKRATİK GÜÇLERİNİN GENİŞ DESTEĞİNİ ALIYOR

Beş yıl önce gerçekleştirilen faşist darbe ile başta Halk Birliği (Unitad Popular) Hükümetinin Başkanı Allende olmak üzere 50 bin Şili'li yurtsever öldürülmüş, binlercesi tutuklanmış ve işkence görmüştü. 1978 yılı boyunca da Şili'de tüm demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmasına, en temel insan haklarının çiğnenmesine devam edilmiştir. İnsanlık dışı baskıların yanında, faşist rejimin Şili halkına getirdiği yoksulluk, sefalet, açlık 1978'de giderek artmıştır. 1978 Şili için, faşizmin emperyalizmin desteği ile insanlık suçu işlemeye devam ettiği bir yıl olmuştur.

Faşist cuntanın lideri Pinochet 1978'de göstermelik bir «halk oylamasına» giderek, faşist rejimi sürdürebilmenin dayanaklarını elde etmeye çalışmıştır. Halkın büyük çoğunluğunun süngü altında oy kullandığı referandumdan sonra faşist lider Pinochet «Şili halkı rejimi onayladı. 10 yıl seçim yapmayacağız. Oylama sonuçları bana gerek iç gerekse dış politikada daha cesur hareket etme imkânı sağladı» demiştir.

Şili Sosyalist Partisi, cuntanın yaptığı «halk oylaması» nı «hile» olarak nitelemiş ve bu oylamaya halkın hiç bir demokratik güvenceye sahip olmadan, korku içinde katıldığını söylemiştir.

Şili'de, 1973 faşist darbesinden sonra işçi sınıfının başını çektiği anti - faşist mücadelenin kapsamı ve biçimi değişmiş, bugün mücadeleye faşizmin cephe aldığı geniş halk kitleleri, bu arada kilise ve Hıristiyan Demokrat Parti de katılmıştır.

Şili'de faşizme karşı mücadele yeni boyutlar kazanarak sürerken, Şili'nin demokratik güçleriyle aktif ve somut dayanışma dünyanın tüm demokratik, ilerici, sosyalist güçlerinin güncel görevleri arasında yer almaya devam etmektedir.

plan

4. BEŞ YILLIK PLÂN STRATEJİSİ KAPİTALİZMİ GELİŞTİRMEYİ AMAÇLIYOR

CHP ağırlıklı hükümetin hazırladığı 4. Beş Yıllık Plan taslağı TBMM'de eleştirilere uğrayarak bazı değişikliklerden sonra kabul edildi. İlk kez bu yıl, planın belirlenmesi için toplumun çeşitli kesimlerinin örgütleri aracılığıyla görüşleri alındı. İşçi, işveren ve meslek kuruluşlarının katıldıkları toplantılarda DİSK de temsil edildi. DİSK, işçi sınıfının, plan stratejisinin temelini oluşturması gereken ekonomik, demokratik ve politik istemlerini dile getirirken, 4. Beş Yıllık Plan'ın da bundan öncekiler gibi kapitalist ekonomik yapıyı geliştirmeyi amaçladığını vurguluyordu.

Plan stratejisi konusundaki tartışmalara DİSK adına katılan Genel Başkan Vekili Kemal NEBİOĞLU yaptığı konuşmada, özetle «Elimizdeki plan stratejisinde de plan taslağında da, dışa bağımlılığın azaltılması konusuna geniş yer verilmiştir, ama, çözüm planın temel yaklaşımı gereği, esas olarak emperyalist-kapitalist dünya için-

de ve bu dünya ile daha çok bütünleşmekte aranmaktadır. Oysa biliyoruz ki, bu yolla belki tam uydu olmaktan kurtulunabilir ama, gerçek bir bağımsızlık ve kalkınma sağlanamaz. Elimizdeki plan bütünüyle, ülkemizin bugünkü kapitalist ekonomik yapısını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Plan taslağında ve özellikle plan stratejisinde çekingen yaklaşımlar yer almış, önemli sorunlar muğlak cümlelerle geçiştirilmiştir. İşçilerin gerçek ücretlerinin artırılması, emekçilerin çalışma ve yaşam düzeylerinin iyileştirilmesi, enflasyon, işsizlik, tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı tanınması, sağlık, konut, eğitim ve özellikle okur-yazar oranının düşüklüğü sorunlarının çözümüne ilişkin açık yönlendirici yaklaşımlar getirilmemiştir» demiştir.

DİSK, 4. Beş Yıllık Plan'ın emekçilerin sorunlarına köklü çözümler getirmemesiyle birlikte, plan konusundaki tartışmaların toplumun çeşitli kesimlerinde yapılmış olmasını, plan fikrinin saygınlık kazanması ve geniş emekçi kitlelerce benimsenmesi açısından olumlu bulduğunu açıklmıştır.

sosyalist sistem

DÜNYA SOSYALİST SİSTEMİ KAPİTALİST SİSTEM KARŞISINDA GÜÇLENİYOR

Bugün, sosyalizmin çeşitli evrelerinde bulunan sosyalist ülkeler topluluğu, yaşamın her alanında kapitalist ülkelerle büyük bir rekabet içerisindedir. İlerleyen yıllar, dengenin giderek sosyalist sistem yararına değiştiğini göstermektedir. Ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmenin grafiği, bu üstünlüğün belirleyici unsurudur. Sosyalist ülkeler, bir yandan ekonomilerini yetkinleştirmeyi ve sosyalizmin ileri aşamalarını adım adım kurmaya çalışırken, diğer yandan, uluslararası planda, dünya halklarına barış ve özgürlük yollarını açmak üzere, savaş tehlikesini yok etmek, silahlanma yarışını durdurmak, tüm ülkelerle karşılıklı yarar sağlayacak ekonomik ve kültürel işbirliğini geliştirmek ve kökleştirmek için, yumuşama sürecini durdurmayı hedefleyen her türlü girişime karşı yoğun çabalar harcamaktadırlar. Dünyadaki bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadeleleri sosyalist sistemden aldıkları güçle yükselmektedir.

nato

NATO YENİ BİR STRATEJİ PEŞİNDE

1978 yılında ortaya çıkan gelişmeler, emperyalist kapitalist sistemin stratejisini değiştirmeye yöneldiğini göstermektedir. Yumuşama sürecinin 1978 evresinde emperyalizmin sertleşme politikası izlemesinin, kuşkusuz temelli nedenleri vardır. 1978 yılında NATO'da, değişen politikaya koşut yeni bir strateji kavramı geliştiirlmektedir. Egemenlik alanı daraldıkça saldırganlaşan emperyalist kapitalist sistemin NATO'da geliştirdiği yeni kavram «saldırı yoluyla savunma» olarak adlandırılmaktadır. 1960 yıllarından bu yana uygulanmakta olan «esnek mukabele stratejisi»nin yerini alan yeni strateji kısmen uygulanmaya sokulmuştur. NATO birlikleri resmi olmamakla birlikte fiilen Afrika'ya müdahale etmişlerdir. Belçika askerlerinin Zaire'de savaşa katılması bütün dünyanın gözü önünde olmuştur. Kapitalist ülkelerin derin ekonomik bunalım içine sürüklenmiş olmaları, ulusal kurtuluş hareketlerinin kazanımları yumuşama sürecinin uluslararası ilişkilere egemen olması, sosyalist sistemin politik ve ekonomik başarıları, güçlenen ve kitleleri saran barış mücadelesi, emperyalist kapitalist sistemi yukarıda özetlenen yeni stratejiyi izlemeye yönelten başlıca faktörlerdir. NATO'da beliren yeni politika, uluslararası planda «anti - komünist» çığırtkanlıklarla birlikte yürütülmektedir. Her gün, dünyanın çeşitli yerlerinde en temel hak ve özgürlükleri ayaklar altına alan emperyalizm, sosyalist ülkeleri, özel-

likle Sovyetler Birliği'ni «insan hakları» konusunda suçlama kampanyasını sürdürmektedir. ABD, Batı Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkeler, yaptıkları yoğun karşı propagandalarla yumuşama sürecini sabote etmek istemektedirler. Viyana'da yapılan Stratejik Silahların Sınırlandırılması (SALT) ve Belgrad'da yapılan Helsinki zirvesinin devamı niteliğindeki zirve konferansını çıkmaza sokmuşlardır. Mayıs ayında Amerika'da yapılan NATO zirvesi, emperyalist burjuvazinin emellerini açıkca ortaya koymuştur. NATO'nun Avrupa Birlikleri Başkomutanı General Alexander Haig şöyle demektedir:

«Askeri olanaklarımızla NATO'nun merkez bölgesi dışında kalan yerlerde de temsil edilmemiz ve caydırıcı gücümüzü Üçüncü Dünya'da ortaya çıkan çatışmalarda kullanmamız gerekmektedir. Bu caydırıcı gücü Batı çıkarlarını açıkca tanımlamak doğrultusunda kullanmak en iyi yoldur. Olay yerinde bulunacak askeri gücün yararlılık açısından başka hiç bir alternatifi yoktur.»

NATO'da beliren yeni gelişmeler kısa sürede Türkiye'yi politik bakımdan etkilemiştir. Türkiye, emperyalist ülkelere ekonomik bunalımını hafifletecek krediler ve diğer kolaylıklar karşısında önemli politik ödünler vermektedir. CHP ağırlıklı hükümet Amerikan silah ambargosunun kaldırılışının hemen ertesinde Türkiye toprakları üzerinde kurulu ABD askeri üs ve tesislerini çalıştırmaya başlamıştır. Başbakan Bülent ECEVİT «detant politikasının dayandığı hassas dengeyi bozmama» gerekçesiyle Türkiye'nin NATO'da kalmasını zorunlu görmektedir.

Emperyalizmin uluslararası alanda «soğuk savaş» koşullarına geri dönülmesine yönelik çabalar içersinde olduğu bir dönemde Türkiye'deki siyasal iktidarın NATO'da Türkiye'ye yükleyeceği işlev önümüzdeki aylarda daha da belirginleşecek.

ören

GÖNEN VE ÖREN TOPLANTILARI DİSK'İN İLKELİ BİRLİĞİNİ PEKİŞTİRDİ MÜCADELESİNE GÜÇ KATTI

DİSK Yürütme, Yönetim Kurulları ile üye sendikaların Yürütme Kurulları ve Bölge Temsilcileri 24 Mart 1978'de **Gönen**'de ortaklaşa toplandı. İki gün süren toplantıda DİSK'in uygulamaya koyduğu **«20 Mart Faşizme İhtar Eylemi»** ile ilgili gelişmeler değerlendirildi.

Toplantı sonunda, **DİSK** üyesi sendikaların **Yürütme Kurulları** ve **DİSK Yönetim Kurulu**'nun kamuoyuna yaptığı açıklamada **«Gerçek etkisini, faşist odakların ve destekçilerinin tepkilerinden ölçtüğümüz 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi, işçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmden ışık almıştır. DİSK yöneticileri ve DİSK üyesi sendikaların Yürütme Kurulları olarak gerçek bir anti - faşist mücadelenin, sosyalist dünya görüşü doğrultusunda kitlesel eylemlerle olacağına inanıyoruz»** denilmektedi.

Gönen Toplantısından kısa bir süre sonra **DİSK** Yönetim, Yürütme, Denetim, Onur Kurulları ve Bölge Temsilcileri ile üye sendikaların Yürütme Kurulları 1 - 4 Ağustos 1978 tarihlerinde **Ören**'de bir araya geliyorlardı. Ekonomik ve siyasal konuların ele alındığı **Ören** toplantısı sonunda üzerinde görüşbirliğine varılan kararlar kamuoyuna açıklandı.

Faşizm tehlikesi, hükümetle ilişkiler, Toplumsal Anlaşma, toplu işten çıkarma, işsizlik, pahalılık, **DİSK** içinde birliğin pekiştirilmesi ve Demokratik Platformun oluşturulması konularını içeren kararlar da, kısa dönemde hayata geçirilmesi için yoğun ve aktif mücadele verilmesi gereken somut hedefler sıralanıyordu.

Gönen ve **Ören**'de yapılan toplantılar, **DİSK**'in politikasının gözden geçirelerek desteklendiği, eleştiri ve yeni görüşlerle geliştirildiği, ileriye dönük çalışmalara ışık tutan toplantılar oldu.

DİSK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ KURULDU

Türkiye işçi sınıfının tek sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK, hızla büyümekte ve gelişmektedir. Büyüme ve gelişme, Türkiye işçi sınıfını ekonomik, sosyal ve siyasal bir çok sorunla karşı karşıya bırakmaktadır. DİSK, bu sorunların önemini mücadele içinde en etkin biçimde duymakta ve işçi sınıfı bilimi ışığında bu sorunlara çözüm aramaktadır.

Ancak, sorunlar her an yeni boyutlar kazanmaktadır. Sınıf mücadelesi veren örgütler sorunların dinamik niteliğine uygun titiz araştırmalara dayanarak doğru tavır almak zorundadırlar.

Türkiye'de sınıf mücadelesinde önemli yeri ve görevleri olan DİSK'e de bu anlamda önemli görevler düşmektedir. DİSK de Türkiye'nin tek devrimci sendikal örgütü olarak sorumluluğu duymuş ve bu doğrultuda adımlar atmıştır.

Karşısında olduğu, mücadele ettiği sınıf karşıtlarını, yani Türkiye egemen sınıflarını, bankacıları, sanayicileri, büyük toprak sahiplerini, tüccarları, ithalatçıları, ihracatçıları, onların ekonomik sosyal ve siyasal bütün kurumlarını ve bu çevrelerin bütününün ilişkilerini belirleyen emperyalist kapitalist sistemi ve sistem içindeki çelişkileri bilmek ve öğrenmek ve bu bilgiler ışığında davranarak mücadele yürütmek DİSK'in de görevi olmaktadır.

DİSK bu görevleri yapmak için bir ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ kurmuştur. Enstitü 1979 başından itibaren tam verimle çalışmaya başlayacaktır. Enstitünün Müdürlüğünü yapan Prof. Sadun AREN Enstitüyü tanıtırken şöyle diyor:

«Kuruluşunu gerçekleştirdiğimiz şu anda 4 uzman istihdam eden enstitümüz dünya ve Türkiye'de ekonomik, sosyal ve siyasal koşullarda gözlemlenen hızlı değişmeler nedeniyle başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıfların (köylüler, küçük esnaf ve zanaatkârlar, memurlar, serbest meslek sahipleri) karşı karşıya kaldıkları sorunları saptamak ve bunları çağımızın gereklerine uygun ne gibi ileri ve demokratik çözümler getirebileceğini araştırmak ve incelemek amacına yönelik çalışacaktır.

Bu anlamda birincil olarak işçi sınıfımızın mücadele gündeminde bulunan sorunlar araştırma konusu yapılacaktır. Tüm emekçilerin bütün sıcaklığı ile devam eden mücadelesine ışık tutacak araştırmalar yapılacaktır.

Sınıf mücadelesinde işçi sınıfının en yakın dostları olan köy emekçilerinin sorunlarına kooperatifleşme ve göç hareketlerine, köy emekçilerinin her türden sosyal ve ekonomik sorunlarının incelenmesine öncelik vermek istemekteyiz.

Enstitü Merkezi Ankara'dadır.

Çalışmalarımızda, Türkiye'nin bütün işçi ve emekçi halkın yandaşı dostu bilim adamlarının çabaları büyük desteğimiz olacaktır.

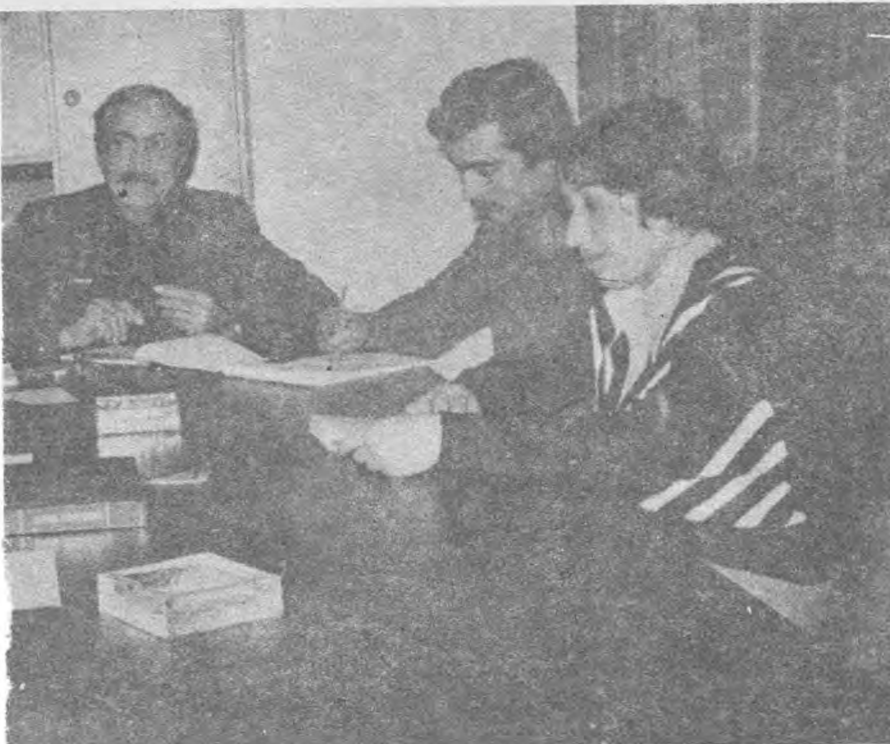
Bu anlamda, işçi sınıfı dostları ile yakın bir ilişki içinde olacağız. Onların araştırmaları ve bulgularını Enstitümüz çalışmaları içinde değerlendirmeye çaba harcayacağız. Bu konuda şimdiye kadar yaptığımız girişimler bizim bu inancımızın geniş boyutlarda gerçekleşeceğini ortaya koymuştur.

Bu tanıtma fırsat bilerek işçi sınıfı dostları bütün araştırmacı ve bilim adamı arkadaşlarıma teşekkür ettiğimizi bildirmek isterim.»

● **DİSK, işçi sınıfı mücadelesinin gerektirdiği bilimsel verileri araştırmak, çalışmalarını bilimsel verilere dayalı olarak sürdürmek üzere bir Araştırma Enstitüsü kurmuştur.**

DİSK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
Cinnah Cad. 35/4 Çankaya/
ANKARA
Tel: 28 52 88

Prof. Sadun Aren
Hikmet Seçim / SBF Mezunu
Barış Tütün / SBF Mezunu
Gülay Türkyılmaz / ODTÜ Mezunu
Tebessüm Sarp / Uzman

1979: DÜNYA ÇOCUK YILI

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1976'da aldığı bir kararla, **1979'u Uluslararası Çocuk Yılı** ilân etmiş ve ilgili çalışmaları yürütmekle **UNICEF**'i (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) görevlendirmişti. **UNICEF** öncelikle **Uluslararası Çocuk Yılı** Sekreterliği oluşturmuştur. Sekreterlik bütün dünya ülkelerine başvurarak **Uluslararası Çocuk Yılı Ulusal Komitesi**'nin kurulmasını istemiştir.

Uluslararası Sekreterlik ve **Ulusal Komiteler**, yılın amacı doğrultusunda çalışmalar yapacak, konuyla ilgili yöntemleri geliştirecek, uygulayacak ve ilgili çevreleri örgütleyecektir.

Uluslararası Çocuk Yılı'nın amacı : **«İnsanlığın yarını açısından çocuğun önemi konusunda dünya halklarını uyarmak ve ülkeleri çocuk sorunlarını saptayıp çözümlemek konusunda harekete geçirmek»** biçiminde ifade edilmiştir.

Uluslararası Sekreterliğin çağrısı üzerine **Türkiye**'de de bir **Ulusal Komite** ve daha sonra da **İl Komiteleri** kurulmuştur. İllerdeki komitelere, çocuklarla ilgili bakanlık temsilcileri, eğitim kurumu temsilcileri, meslek ve demokratik kitle örgütü ve sendika üyelerinin katılması öngörülmektedir. **DİSK**, **Uluslararası Çocuk Yılı Milli Komitesi Koordinatörlüğü**'nce komiteye katılmaya çağrılmış ve **Yürütme Kurulu**, **DİSK Araştırma Enstitüsü** uzmanlarından **Barış TÜTÜN**'ü **Komite**'ye katılmakla görevlendirmiştir.

Türkiye'de işçi ve emekçiler açısından çocuk sorununun çok önemli bir yeri vardır. Bir yaşını doldurmadan ölen çocuk sayısı bakımından dünyada önde gelen ülkelerden biri olmamız, çocuklarımızın beslenme, sağlık, eğiitm, kreş ve yuva bakımından çok geri koşullar içinde bulunması, Türkiye'de çocuk sorununun son derece önemli olduğunu vurgulayan gerçeklerdir. Özellikle işçi ve emekçi çocuklarının, bu belirtilen olanaksızlıklarla daha da büyük oranda karşı karşıya bulunması, **DİSK** açısından konuyu ön plana çıkartmaktadır.

Bu nedenle **DİSK**, **1979 Çocuk Yılı**'na gereken önemi vererek, katıldığı platformlarda, soruna sınıfsal temelden yaklaşımlar getirecek ve çözümler önerecektir. **Çocuk Yılı**'nın sermaye sınıfları elinde, çocuk baloları, göstermelik çocuk bayramları ile işlevinin saptırılmasını etkisiz kılacaktır. DİSK Dergisi de 1979'da her sayısında çocuklarimıza sayfalarını ayıracaktır.

Uluslararası dayanışma

CGT 40. GENEL KURULU YAPILDI

40. Genel Kurulda seçilen Konfederal Büro üyeleri.

Fransız işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikal örgütü CGT (Genel-İş Konfederasyonu) 83 yaşına bastığı geçtiğimiz günlerde 40. kongresini yaptı. Fransız işçi hareketi için önem taşıyan kongrede ulusal ve uluslararası sendikal ekonomik ve politik konular tartışıldı. CGT'nin yeni görev ve hedefleri belirlendi.

Kongreden önce, genel kurul gündemine yönelik 4000 yerel toplantı yapılmış, CGT tabanı kongreye hazırlanmıştı.

CGT Genel Sekreteri Georges Seguy raporu sunarken bu konuya değindi: Seguy şöyle dedi:

«Sendikaları birer fikir kulübü, CGT'yi de bir akademi haline sokmaktan, tartışmayı eylemin yerine koymaktan kaçınmalıyız. Çalışmalarımızı bu anlamda sistemleştirmek ve uygulamayı geliştirmek gerekiyor.»

Raporda daha sonra kapitalist sistemin özünden kaynaklanan işsizlik ele alınıyor, kapitalizmin «en fazla kâr» hırsının toplumu çökerttiği belirtiliyordu. Avrupa'daki işbirliğinin ülkelerin egemenliğini zedelememesine değinilerek, Avrupa'da birlik, işçi ve emekçilerin çokuluslu tekellere karşı mücadele birliğinden geçer deniliyordu.

CGT'nin barış içinde bir arada yaşamadan, uluslararası sendikal hareketin, ülke sınırlarının, ekonomik toplumsal sistemlerin ötesinde birliğinden yana olduğunu vurgulayan Seguy, -Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) 9. Kongresine getirdikleri önerilerin bu görüşler ışığında hazırlandığını da söyledi.

Genel Sekreter daha sonra işçilerin çeşitli sorunlarına kadın, genç, göçmen işçiler, emeklilere ilişkin sorunlara değindi.

Seguy raporun, sendikaların işlevlerine ilişkin bölümünde özetle şunları söyledi: «Sendikaların, işçilerin hak mücadelesinde, mücadelenin boyutu ne olursa olsun, her an içinde olmaları gerekir. İşçiler, sendikaların demokratik dönüşümlerden yana örgütler olmalarını istediği kadar, öncelikle kendilerinin ücret, prim, çalışma koşulları, barınma, ulaşım gibi sorunlarının çözümü için uğraşan örgütler olmasını beklerler.»

George Seguy, daha sonra, CGT dışındaki demokratik işçi kuruluşlarıyla Ulusal Eylem Birliği Komitesi kurulması önerisini getirdi.

CGT Genel Sekreteri, konuşmasının son bölümünde, 3 milyon üyeli CGT hedefi için tüm gücün harekete geçirilmesini istedi ve ücretlilerin 3/4'ünün sendikasız olduğu Fransa'da, çabaların bu kesim üzerinde yoğunlaştırılması gerektiğini söyledi.

Genel Kurul'un, üyelerin görüş ve eleştirilerini açıkladıkları bölümde özellikle AET konusunda ilginç tartışmalar yapıldı. Alsace Potasyum İşçileri delegesi, «Tekellerin Avrupa'sını, işçilerin Avrupa'sına dönüştürmek için İtalyan, İspanyol, Yunan, Fransız işçilerinin baskı güçlerini kullanmaları gerekir», derken Gıda İşçileri Federasyonu işkolunun somut koşulları nedeniyle AET'nin genişlemesine karşı çıktı. «Bu basit bir ulusal tavır değildir. 60.000 ücretlinin çıkarları ve geleceği bunu dayatıyor».
AET'ye ilişkin tartışmaları CGT Sekreteri C. Golan noktaladı: «Biz ne Avrupa'nın kurulmasına, ne de genişlemesine karşıyız. Bizim istediğimiz yaşanan gerçeklerden yola çıkarak, temelden niteliğini ve özünü değiştirmektir... Bizler her koşulda ulusal sorunlarımızı uluslararası sorumluluklarımızla bağdaştırmasını bilmişizdir» demiştir.

Daha sonra CGT'nin DSF ile ilişkileri konusunda görüşlerini açıklayan CGT Sekreteri R. Duhamel, «CGT'nin, DSF'nin yenileşmesini getirebilecek, çağımıza ve dünya gerçeklerine uygun olmasını sağlayacak, niteliğini sağlamlaştıracak bir etkinliğini, demokratik ve bağımsız, sınıf ve kitle örgütü tartışma ortamı yaratmayı» amaçladığını belirtmiştir.

Daha sonra Eylem Programı okunmuş, verilen 242 değişiklik önergesinden 115'i kabul edilerek program oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Önce sosyal istemlerin yer aldığı programda, düşük ücretlilik, işin niteliği ve iş güvenliği, gençlerin eğitimi, özgürlüklerin savunulması, asgari ücret önerisi gibi konular yer almıştır. İkinci olarak Fransa'nın ekonomik, politik yapısı konusunda, ekonominin demokratikleştirilmesi ve Fransa'da sosyalizmin kurulmasına varılması konusunda hedefler sıralanmıştır. Enerji politikası, bilimsel araştırmalar, vergi konuları, son olarak da dünyada insan hakları ve barış konularının yer aldığı Eylem Programında AET konusunda verilen 9 önergenin 8'i kabul edilmiş, nükleer silahlanma ve kitle kırım silahlarının kaldırılması talep edilmiştir. Programın sonunda, saldırılara karşı ülke topraklarını koruyacak, fakat hiç bir ülkeye karşı saldırı aracı olarak kullanılmayacak bir ulusal savunmanın gerekliliğine inanan CGT'nin gerçek barış, silahsızlanma ve barış içinde bir arada yaşama politikası taraftarı olduğu ve bunun için mücadele edeceği belirtilmiştir.

Genel Kurul, Konfederal Büro ve Yürütme Kurulunun seçimi ile bitmiştir.

Sayılarla CGT Genel Kurulu

Kongreye CGT'nin 16.927 sendikasından 2.350.000 üyeyi temsil eden 1534 delege katıldı.
Delegelerden 325'i kadındı.
İşkollarına göre delegelerin dağılımı :
751'i işçi (% 49), 298'i memur (% 19.4), 350'si mühendis, teknik eleman (% 30.4) ve 18'i öğretmen (% 1.2).
Delegelerin yaş ortalaması 35'ti.
1534 delegeden 1207'si ilk kez bir CGT kongresine katılıyordu.
Toplam 850 delege 1968'den bu yana CGT üyesiydi ve son 6 yılda sorumlu görevler almıştı. Delegelerin tamamı temel sendika eğitimden geçmişti.
Kongreye 44 göçmen işçi delege katılmıştı.
Geçen dönem yöneticilerinin ve Konfederasyon çalışmalarının aklanmasında, sendikaların temsil ettiği 1.340.275 oydan, 1.296.944 lehte, 10.372 aleyhte, 29.205 çekimser olarak kullanıldı. 3754 oy kullanılmadı.

Uluslararası dayanışma

TUNUS'LU SENDİKACILARA SAVUNMA HAKLARI KULLANDIRILMADI

Dergimizin önceki sayılarında tutuklandıklarını bildirdiğimiz Tunus lu sendikacıların serbest bırakılması için dünya çapında sürdürülen kampanya giderek büyüyor. Tutuklanma olayını kınama gösterilerinin yanında, Tunus Devlet Baş kanına çekilen telgraflarla çeşitli düzeyde kurulan ilişkilerle Tunuslu sendikacıların serbest bırakılmaları için yoğun çaba harcanıyor. Aşağıda, Türkiye'de 12 Mart faşist döneminde tanık olduğumuz bi çimde yargılanan Tunuslu sendikacıların yaşadıkları baskıları ve mahkûmiyetleriyle sonuçlanan ilginç yargılanmalarını anlatan bir yazıyı veriyoruz.

10 Ekim Salı sabahı Tunus Devlet Güvenlik Mahkemesi 15 sendika yöneticisini 5 ilâ 10 yıl arasında ağır iş cezasına çarptırdı. Sendikacılar «Lenin'in fikirleri doğrultusunda bir devrim provası» yapmakla suçlandılar.

UGTT Genel Sekreteri Habip Achour

Aslında, yalnızca sendikal amaçlar için bir günlük yasal grev çağrısı yapmaktan başka hiçbir suçları yoktu.

Sendika yöneticileri devlet biçimini değiştirmek, yurttaşları birbirlerine karşı silahlanmaya teşvik etmek ve Tunus'a anarşi, cinayet ve zorbalık getirmekle suçlandılar.

Tunus Sendikalar Federasyonu UGTT'nin **Genel Sekreteri** ve **ICFTU Başkan Yardımcısı** 66 yaşındaki **Habib AŞUR**'a ve **Sfaks** bölgesi **UGTT Genel Sekreteri Abderrazak**'a **10 yıl** ağır iş cezası verildi. Sendika yöneticilerinden üçü **8 yıl**, dördü **6 yıl** ve altısı da **5 yıl ağır iş cezasına** çarptırıldılar. Aynı mahkemede yargılanan diğer 15 sendikacıladan dokuzu 6 ay hapis cezasına çarptırıldılar ve altı kişi de beraat etti.

YÜKSELEN FİYATLAR DÜŞEN ÜCRETLER

Her şey geçen yıl başlamıştı. Sendika, hayat şartlarının hızla kötüleşmesine karşı üyelerini korumaya çalışıyor ve işçilere sosyal haklar konusunda güvence verilmesinde ısrar ediyordu.

Olayların böyle yoğunluk kazanması sonunda **UGTT Ulusal Meclisi**, Şubat'ta, bir günlük genel grev çağrısı yapmaya karar verdi.

Tunuslu sendikacıların Şousse'daki yargılanmalarından bir görünüş ve hükümeti devirme savının kanıtları.

Sonra olaylar hızla gelişti. **24 Şubat'ta, ICFTU Genel Sekreteri Otto KERSTEN,** hükümetle bir diyaloğun yeniden kurulup kurulamayacağını araştırmak için **AŞUR'un** davetlisi olarak **Tunus**'ta bulunurken, **Kairouan** kentindeki sendika binası kalabalık bir saldırgan grup tarafından yerle bir edildi. **AŞUR'**un böyle bir saldırının olabileceği konusunda polisi uyarmış olmasına karşın hiçbir önlem alınmamıştı.

GENEL GREV

UGTT Yürütme Kurulu genel grev tarihini 26 Şubat olarak kararlaştırdı. Halkın zor durumda kalmaması için gaz, su ve elektrik işçilerinin greve katılmamaları kararlaştırıldı ve üyeler provokasyon ihtimali konusunda uyarıldı.

Genel grev arifesinde, Tunus'taki **UGTT Merkez Büroları** polis kordonu altına alındı, giriş - çıkış yasaklandı. **26 Şubat** sabahı **AŞUR**, ulusal güvenlik bürolarına telefon etti ve polis 30 dakikaya kadar geri çekilmezse «Tunus'ta her yer yangın yerine dönecek» dedi. **AŞUR**'un bu sözleri daha sonra, UGTT'nin silahlı ayaklanma planladığı konusunda savcı tarafından delil olarak kullanıldı. Aslında **AŞUR «durumun gittikçe kötüleştiğini»** dile getirmişti.

26 Şubat günü **AŞUR** ve **UGTT Yönetim Kurulu'nun 10 üyesi** başta olmak üzere ülkede sendikacı avı başladı.

HÜKÜMETİ DEVİRME ARAÇLARI

Temmuz'da ilk mahkemeler başladı. Sfaks'ta 12 sendikacı, yerel sendika binalarında silahlı saldırı için toplandıkları iddiasıyla yargılanmaya başladı. Mahkemeye delil olarak getirilen **silahlar** şunlardı : **tahta çubuklar, 18 taş, bir gaz bidonu, bir şişe, bir demir parçası.** Tutuklu sendikacılardan beşi 2 yıl hapis cezasına, üçü tecilli hapis cezasına çarptırıldı ve dördü beraat etti.

Aynı günlerde **Sousse'da 101 kişi** mahkemeye verildi. Bu mahkemede durum daha da ciddiydi. 40 kişi, Tunus'dakilerin benzeri cezalara çarptırıldı. Ama **savcının 39 ölüm** isteği şok etkisi yaptı. Avukatlar bile böyle birşey beklemiyorlardı. **Deliller Sfaks**'ta olduğu gibi inanılması güç şeylerdi: **kırık sandalyeler, tahta çubuklar, gazoz şişeleri.** Sanıkların çoğu poliste verdikleri ifadeleri reddettiler. Bu ifadelerin poliste işkenceyle imzalatıldığını söylediler.

AVUKATLARI MAHKEME BAŞKANI SEÇİYOR

28 Eylül'de duruşma başladığında savunma, sanıkların tümünün mahkemeye çıkarılmasını istedi. Bu reddedildi. Avukatlar bu kararı protesto etmek için mahkeme salonunu terkettiler. **Mahkeme Başkanı Muhammed Tahar El Fatimi** avukatlara **3** saatli düşünme süresi verdi. Sonra bütün sanıklar için toplam 78 avukattan 18'ini zorunlu dava vekili atayarak savunmayı «yeniden» oluşturdu.

Mahkeme Başkanı El Fatimi, bütün bunlarda olağan dışı bir yan göremiyordu. Yalnız bir avukata kısa bir bilgi verdi : **Mahkeme sürerken, dosyaları yavaş yavaş incelemek için yeterli zamanları olacaktı.**

Gösterilen deliller, Sfaks ve Sousse'dan daha çok olmasına rağmen daha derme çatmaydı. **AŞUR**'un bir fabrikadan 100 adet ısmarladıklarını söylediği demir bir zincire eklenmiş metal bir top. **UGTT,** hükümeti böyle bir korkunç askerî teçhizat deposuyla devirmeyi ve Üçüncü Dünya Savaşını başlatmayı planlıyordu.

Suçsuzluğunu ispat etmeyi reddeden **AŞUR,** sürekli olarak hükümet ve parti temsilcileriyle yüzleştirilmekte ısrar etti. Bu isteği her seferinde reddedildi.

Savcı 30 ölüm cezası isteğinde bulunduğunda, yalnız sendikacılar değil bütün dünya hayretler içinde kaldı. Dünyanın her yerinden yükselen tepkilerin de etkisiyle sonunda, ölüm cezaları kaldırıldı.

Suçsuz bir yığın insan acı çekiyor. İşte tutukluların bazılarının bu konudaki sözleri. Faşist Tunus mahkemelerini anlatmak için bunlardan daha iyi delil olamaz.

Salah BROUR, AŞUR'un yardımcısı (6 yıl ağır iş cezasına mahkûm): «Polisteki sorgum sırasında işkence yapıldı. Nelerin yapıldığını anlatmak için sanırım kırılan altın yüzüğüm yeterli bir delildir.»

Muhammed SAHBANİ, Metal İşçileri Sendikası Genel Sekreteri (5 yıl ağır iş cezasına mahkûm) : «Benden, Habib AŞUR'un şu metal topları almamı isteğini söylememi istediler. Bana gerçek dışı ifade vermem için işkence yapıldı.»

Ve suçsuz olduğunu tekrarladığı için mahkeme salonundan çıkarılmadan önce **AŞUR, EL FATİMİ'**nin **«Tek kelimeyle cevap ver. Suçlu musun?»** sorusunu şöyle yanıtladı : **«Ne ben ne de diğerleri suçludur. UGTT saflarında suçlu yoktur.»**

Haberler

PORTEKİZ'DE 500 BİN EMEKÇİ YÜRÜDÜ

Portekiz'de 500 bin dolayında emekçi, işsizliğin önlenmesi, gerçek ücretlerin gerilememesi ve insanca yaşamayı sağlayacak bir düzeyde tutulması, toprakların toprak beylerine geri verilmesinin durdurulması istemleriyle görkemli bir yürüyüş yapmışlardır. Portekizli emekçilerin Lizbon'daki yürüyüşüne, Lizbon ve çevresindeki sanayi bölgesinden gelen işçi ve emekçiler katılmıştır. Gösteride, Portekiz işçi sınıfının sendikal hareketinin bölünmesine karşı çıkılmış, Güney Portekiz'de reform bölgesinde kurulu tarım kooperatiflerine karşı girişilen silahlı saldırılara izin verilmeyeceği belirtilmiştir. Yürüyüşe katılan işçi ve emekçiler «Toprak Reformu İçin İleri», «İş Baskı Değil, Ekmek Getirmelidir» gibi sloganları birlikte haykırmışlardır.
Öte yandan Portekiz'de 250 bin tekstil işçisi toplu sözleşmeleri sonuçlandırmak, 40 bin sigorta işçisi ücret zammı sağlamak amacıyla grev kararı almıştır. 70 bin demiryolu ve posta işçisinin grevinden sonra 200 bin maden işçisi de grev kararı almıştır.

ASİS : MKE'DE ÖRGÜTLENME TAMAMLANDI

564 işçinin çalıştığı MKE Marangoz Fabrikasında örgütlenme çalışmaları tamamlandı. Yetki alma aşamasına gelinen işyerinde, yetki için üye kayıt fişleri inceleniyor. İşyeri sendikası olan Ankara Ağaç - İş Sendikası, ASİS'in yetki istemine itirazda bulundu. Öte yandan Mamak Ülkü Ocakları'na kayıtlı olduğu saptanan 80 kadar militanın işçi olarak fabrikada çalışmaya başlamasından sonra işyeri yöneticileriyle birlikte işçiler üzerinde başlattıkları baskılar ve tehditler devam etmektedir.

ŞİLİ'DE CUNTA İŞÇİLERE VE SENDİKALARA SALDIRIYOR

Şili'de faşist Pinochet cuntasının özellikle işçilere ve örgütlerine uygulandığı baskı gittikçe yoğunlaşmaktadır. Geçtiğimiz günlerde, Pinochet'nin askeri hükümeti, yöneticileri «marksist» olduğu gerekçesiyle 529 sendika ve 7 örgütü kapatmıştı.
Daha sonra Şili ordusu birçok sendika liderini görevden aldı. Cuntanın kendini destekleyecek yöneticileri seçtirmek için düzenlediği, sendikal özgürlüklerin yeniden sağlanması için sendika seçimleri yapıldı. Aslında bu seçimler, gerçek sendika özgürlüğünün açıkça ihlal edilmesinden başka bir şey değildi. Bu nedenle, Dünya İş Konfederasyonu Genel Sekreteri Jan Kulakowski B M Genel Sekreterine ve ILO Genel Direktörüne, Şili diktatörlüğünün uygulamalarının kınanması için başvurdu ve Şili'de demokratik ve sendikal hakların tam olarak yeniden sağlanması konusunda aracı olmalarını istedi. Daha sonra Dünya İş Konfederasyonu aynı yetkililere çağrı yaparak, Şili Cuntasının uluslararası düzeyde protesto edilmesi için acil girişimlerde bulunmalarını istedi.

ASTER-İŞ : ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Gölcük Tersanesi Komutanlığı işyerinde bir kısım işyeri yönetici personeli ve Türk - İş'e bağlı Harb - İş Sendikası'nın ortaklaşa yürüttükleri engelleme çabalarına karşın, Aster - İş'in işyeri çalışmaları devam ediyor. 1979 Mart'ında yeni toplu iş sözleşmesi dönemine yönelik örgütlenme ve hazırlık çalışmaları sürdürülüyor.

ALMANYA'DA 30 BİN DEMİR ÇELİK İŞÇİSİ GREVDE

28 Kasım Salı sabahı Almanya'daki bütün demir çelik fırınları durdu. IG Metal Sendikası'na bağlı 30 bin demir - çelik işçisi sabah 6.00'da greve başlamıştı. Demir - Çelik işçileri yüzde 5 ücret zammı ve 35 saatlik iş haftası isteğinde bulundular. Patronlar ise işçilerin bu isteklerine karşı yüzde 2.1 ücret artışı teklifinde bulundular. 30 bin demir - çelik işçisinin cevabı ise «GREV» oldu. İşçilerin sürdürdükleri kararlı mücadele karşısında işverenler yeni öneriler getirdiler. İşçilerin çalışma süresini 35 saate indirme isteklerini kabul etmiyor, bu kez yılda 6 hafta izin öneriyorlardı. Demir - Çelik işçileri kararlarını değiştirmediler. İstekleri kabul edilene kadar greve devam edeceklerini açıkladılar.

1 Aralık Cuma günü Oberhausen, Mülheim/Ruhr, Dortmund, Hølen, İmbug, Werdohl, Niederschelden, Hagen ve Osnabrück'deki demir - çelik işletmelerini kapatan patronlar 30 bin demir - çelik işçisini sokağa attılar. Lokavtın ilânından hemen sonra bir basın toplantısı yapan IG Metal Sendikası Başkanı Loderer, «patronların intikam peşinde koştuklarını» söyledi. Bunu binlerce işçinin katıldığı mitingler ve yürüyüşler izledi.

**Emperyalizmin hayat damarlarından birinde yürütülen grev geniş ilgi uyandırdı. Çeşitli yerlerden gelen telgraflarda işçiler, Alman Demir Çelik işçileriyle dayanışma içinde olduklarını dile getirdiler. DGB (Federal Almanya Sendikalar Birliği) ve buna bağlı diğer sendikalar IG Metal Sendikasını desteklediklerini açıkladılar. Ayrıca Mannesmann Röhrenwerk'teki 3 bin demir - çelik işçisi de uygulanan lokavtı protesto etmek amacıyla grevdeki işçilerle dayanışma grevine girdi. CGT'ye bağlı Metal işçileri de grev komitesine bir mesaj yolladı: «Eylemlerimizin birbirimizi desteklemesi, istemlerimizin çelik tekellerine kabul ettirilmesi amacıyla her iki ülkenin metal işçileri arasındaki ilişkilerin gelişmesini dileriz.»
Grev Federal Almanya'da otomotiv sanayiini önemli ölçüde etkilemiştir. Son gelen haberlerde BMW ve Volkswagen fabrikalarının çelik stoklarının tükenmesi nedeniyle kapanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu bildirilmektedir.**

FEDERAL ALMANYA'DA İŞSİZLİK SİGORTASINA İLİŞKİN YENİ TASARI YOĞUN TEPKİLERE YOL AÇTI

Federal Almanya'da İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun aldığı yeni kararların yasa tasarısı biçiminde meclise getirilmesi yoğun tartışmalara ve tepkilere yol açmıştır. **Tasarıda işsizleri baskı altına alacak maddelerin bulunması, özellikle sendikalarca sert biçimde eleştirilmektedir. Meclise getirilen tasarıda özellikle tepkiye yol açan maddeler şunlardır :**

— 1 Yıl işsiz kalan bir kişinin, bu süreden sonra, kendisine yapılan herhangi bir iş teklifini kabul etmesi zorunludur.
— İşsiz, başka bir kentte de olsa kendisine verilen işi kabul etmelidir. Yoksa işsizlik parası alamayacaktır.
— İşsizin karısının başka kentte çalışıyor olması veya çocuğunun okula gitmesi gösterilen işi kabul etmemesi için gerekçe sayılamaz.
— En fazla 6 ay süren bir işsizlik süresinden sonra işsizin kendi ustalığından düşük bir işi de kabul etmesi zorunludur.

Federal Almanya Sendikalar Birliği (DGB), bu tasarıyı sert bir dille eleştirmiştir. DGB, tasarının, işsizin aile durumunu hiç göz önüne almadığını, işsizleri verilen her işi yapmaya hazır birer makina olmaya zorladığını savunmuştur. DGB sözcüleri, işsizliğin, işsizlerin içinde yaşadığı zor koşulları daha da ağırlaştırarak giderilemeyeceğini belirtmişlerdir.

HÜR CAM-İŞ : 1. DÖNEM EĞİTİM SEMİNERİ TAMAMLANDI

Hürcam - İş Sendikası'nın 1. dönem eğitim çalışmaları tamamlandı. Eğitim seminerleri Topkapı, Gebze, Mersin, Anadolu Cam Sanayii işçilerini kapsadı. Film ve slayt gösterileriyle sona eren seminere 150 işçi katıldı.
Hürcam - İş Sendikası'nın örgütlü olduğu cam fabrikalarında çalışan cam işçileri üç ayrı bölgede yapılan seminerleri dikkat ve ilgiyle izledi. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının ilkelerinin ayrıntılı olarak anlatıldığı seminerlere DİSK Eğitim Dairesi Uzmanları da katıldı. Cam işçileri seminerlerin sık sık yinelenmesi ve daha geniş sayıda işçilerin bu tür eğitimlerden yararlanması isteklerini dile getirdiler.

BASIN-İŞ : DARPHANE'DE HAZIRLIK

Maliye Bakanlığı'na bağlı Darpane Damga Matbaasında 450 işçi adına Ocak 1979'da başlayacak olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin ön hazırlıkları başlatıldı. 60 işçinin çalıştığı

Istanbul Topkapı'da kurulu Dörter Matbaası'nda örgütlenme çalışmaları tamamlandı. İşverenin çoğunluk itirazında bulunması üzerine üye fişleri Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne verildi. Yetki kararı bekleniyor. MC iktidarı döneminde zorla istifa ettirilen Ankara Devlet İstatistik Enstitüsü işçileri yeniden Basın - İş saflarında örgütlendiler. İşyerinde 70 işçi çalışıyor.
Basın - İş Genel Yönetim Kurulu 16.12.1978 günü toplanarak önümüzdeki dönemin çalışmalarını görüştü.

FRANSIZ İŞÇİLERİ SENDİKAL MÜCADELEDE DAYANIŞMA ÖRNEĞİ VERİYOR

Gemi işkolunda çoğunluğa sahip sendikal örgüt olan CGT, CFDT'nin de katılmasıyla ticaret gemilerinde grev başlattı. Uyuşmazlığa neden olan en önemli maddelerden biri, Asyalı otel personelinin bir şirketin gemilerinde çok düşük ücretle çalıştırılmaya başlanmasıydı.

Fransız denizcileri, Üçüncü Dünya işçilerinin işe alınmalarına karşı olmadıklarını belirttiler ve bununla birlikte ücretlerinin de Fransız işçilerinin ücretlerinden düşük olmamasını savundular. Gemi sahipleri ise uluslararası rekabete karşı tek mücadele yolunun düşük ücretli işçi çalıştırmak olduğu cevabını veriyordu.
Fransız işçileri, bir yandan Asyalı işçilerin çıkarlarını savunurken bir yandan da kendi iş güvencelerini tehdit eden ucuz işgücü potansiyelini yok etmenin mücadelesini veriyorlar. Kendi çıkarları kadar Üçüncü Dünya işçilerinin çıkarlarını da savunan Fransız işçileri, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının, sendikal planda, güzel bir örneğini ortaya koyuyorlar.

KERAMİK İŞ ÜÇ İŞYERİNDE ÖRGÜTLENDİ

Keramik - İş Sendikası, geçtiğimiz yıl yaptığı başvuru sonunda, Dünya Sendikal Federasyonu'na bağlı Uluslararası Yapı, Ağaç ve İnşaat Malzemeleri İşçileri Federasyonu'na üye olmuştur.
Çukurova Yapı Malzemeleri Sanayi işyerinde 70 işçinin 29.10.1978'de başlattıkları direniş ise sona erdirildi. 24.12.1978 tarihinde Keramik - İş Adana Şube Kongresi yapıldı.
Alev Tuğla, Volkan Tuğla Fabrikalarında ve Be-Mer-Ka işyerinde örgütlenme tamamlandı. Yetki alma çalışmaları sürüyor.

DEVRİMCİ SAĞLIK-İS SSK'DA ÖRGÜTLENİYOR

Devrimci Sağlık - İş Sendikası'nın başlattığı yoğun örgütlenme çalışmaları başarıyla devam ediyor. İstanbul Göztepe, Eyüp ve Süreyyapaşa SSK Hastanelerinde çalışan işçiler Türk - İş'e bağlı Sağlık - İş Sendikası'ndan istifa ederek Devrimci Sağlık - İş'e üye oldular. Bursa, Balıkesir ve İzmit SSK Hastanelerinde de işçiler Sağlık - İş'den istifa ederek Devrimci Sağlık - İş saflarında örgütlendiler. Yetki prosedürü uygulama çalışmaları başlatıldı. Adana Karşıyaka Dispanseri ve SSK Koşuyolu Dispanseri'nde çalışan 700 işçi, İzmir Alsancak Dispanseri ve Buca Hastanesi işçileri Devrimci Sağlık - İş'te örgütlendiler. Antalya SSK Hastanesi'nde ise çoğunluk sendikası durumuna gelindi. SSK Hastaneleri'nde yürütülen bu başarılı çalışmaların yanı sıra İstanbul'da Amerikan Amiral Bristol Hastanesi ve Alman Hastanesi örgütlenmeleri tamamlandı.

PORTORİKO'DA SENDİKACILARA BASKILAR PROTESTO EDİLİYOR

Porto - Riko'da sendika liderlerine ve işçilere yapılan baskılar yoğun eylemlerle protesto ediliyor. Kamyoncuların önderi Juan Rafael Cabollero Santana'nın Ekim ortalarında katlini protesto için yapılan eylemlerde, 42 sendikadan 10 binden fazla işçi trafiği 4 saat kapattıktan sonra meclis binasına doğru yürüyüşe geçtiler. Yürüyüşe Kamyoncular Sendikası ve İşçilerin Kardeşliği Derneği'nden 2 bin kamyonluk bir konvoy katıldı. Kitle gösterisini Comite Sindical Contra Represion (CSCR: Baskıya Karşı Sendika Komitesi) düzenledi. CSCR, Porto - Riko'daki Barcelo Hükümeti'nin işçilere karşı izlediği baskıcı politika ile mücadele eden en önemli sendikal örgütlerden biridir.

Porto - Riko'da iktidar çevreleri, sendikalara ve işçilere yönelen baskıların gerekçesi olarak, «ABD'li kapitalistlere, işçi sendikalarının nasıl zayıflatabileceği ve yok edilebileceği» konusunda seminerler vermekle tanınan, bir şirketin avukatı, Alan H. Randall'ın öldürülmesini gösteriyorlar.

CSCR'yi kuran 26 sendikanın ortak açıklamasında ise, iktidarın amacı «işçilerin yükselen mücadelesini bastırmak» olarak belirtiliyor. CSCR üyesi sendikacılar, Porto - Riko'da ve ABD'de düzenlenen toplantılarda eylemlerinin amacını ve niteliğini açıklıyorlar. Geçenlerde New - York'ta konuşan Carrion özetle şöyle dedi :

«Yabancı şirketlerin kârını arttırmak için işçi sınıfı hareketi hükümet tarafından bastırılmak isteniyor. İşsizlik resmi kaynaklara göre % 25, ama resmi olmayan tahminlere göre % 50'ye kadar ulaştı. İşçiler çok düşük ücretle çalıştırılıyor, grevler profesyonel

grev kırıcıları tarafından engelleniyor, sendikalar baskı altında tutuluyor. Mücadelemiz salt ekonomik istemlere dayanmıyor, politik mücadeleyle bütünleşmiş durumdadır. Çünkü ülkemizi kendi çıkarları için sömürge haline getiren ABD emperyalizmine karşı savaşıyoruz. Bize göre Porto - Riko'lu işçilerin mücadelesi dünya işçilerinin ve özellikle Kuzey Amerikalı işçilerin mücadelesinin kopmaz bir parçasıdır.»

DEVRİMCİ YAPI-İŞ DSF'YE BAĞLI ULUSLARARASI FEDERASYONA ÜYE OLDU

Devrimci Yapı - İş Sendikası, Dünya Sendikalar Federasyonu'na bağlı Uluslararası Yapı, Ağaç ve İnşaat Malzemeleri İşçileri Federasyonuna üye olmuştur. Devrimci Yapı - İş, bundan bir süre önce, Federasyona üyelik için başvuruda bulunmuştu. Uluslararası Yapı, Ağaç ve İnşaat Malzemeleri İşçileri Federasyonu'nun, Devrimci Yapı - İş Sendikası Genel Merkezine gönderilen, üyeliğin onaylandığını bildiren yazısına şöyle denmektedir : «Bu kararın, Sendikanızla Federasyonumuz arasındaki işbirliğini kuvvetlendireceğine gönülden inanıyoruz. Ayrıca, Sendikanız Federasyonumuza üyeliğinin, örgütünüzle işkoluna giren diğer ulusal sendikalar arasındaki

işbirliğini güçlendirip geliştireceğine ve yapı, ağaç ve inşaat malzemeleri işçilerinin demokrasi, sendikal haklar ve dünya barışı yolunda sürdürdüğü savaşımı pekiştireceğine de inanmış bulunuyoruz. Üyeliğiniz, işkolumuzdaki işçilerin uluslararası ilişkilerini güçlendirip yayacak ve en iyi çalışma koşulları, daha yüksek ücret ve toplumsal ilerleme uğruna sürdürülen savaşımda, deneyim alışverişini artıracaktır.»

GENEL-İŞ : ANKARA DİRENİŞİ BAŞARIYLA BİTTİ

Ankara Belediyesinde çalışan Genel - İş üyesi 7 000 işçi toplu sözleşme farklarını alamadıkları için 11 Aralık'ta direnişe geçtiler. 10 gün süren direniş sonunda Belediye, 175 milyon lira tutan sözleşme farkını ödemeyi kabul etti. Ödemenin yapılmasından sonra 12 Aralık'ta sona erdi. Genel - İş Sendikası yöneticileri bu defalık farkların ödenmesiyle sorunun geçici olarak çözüldüğünü ifade etmiş, köklü çözüm için yerel yönetimlerin güçlenmesini, sürekli gelire kavuşturulmasını sağlayacak Belediyeler Yasası'nın çıkarılması gerektiğini belirtmişlerdir.

NİJERYA'DA YENİ BİR KONFEDERASYON

Şimdiye kadar, İngilizlerin sendikacılık anlayışıyla işçi sınıfının 1500 dolayında sendikaya bölünmüş olduğu Nijerya'da yeni bir konfederasyon kurulmuştur. Kısa adı NLC olan Konfederasyonu önemli ve zor görevler bekliyor. Çünkü Nijerya emekçileri, çok uluslu şirketlerin sömürüsü, ırk ayrımı gibi çok temel sorunlar yanında, kötü çalışma koşulları, iş güvencesizliği, yetersiz sağlık hizmetleri ile de karşı karşıya bulunuyorlar.
Ağırlığını ABD'nin oluşturduğu çok uluslu şirketler, bu sorunların tümünün temel nedenidir. Örneğin Transworld petrol şirketi hükümetin 1977 Haziran'ında aldığı % 7 ücret zammı kararını ve Nijeryalı emekçilere yönetsel görevler verilmesi konusundaki yükümlülüğünü yerine getirmiyor.

T.İ.S. CEYLANPINAR'DA YETKİ ALDI

Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğindeki yetki uyuşmazlığını Viranşehir İş Mahkemesi T.İ.S. lehine çözmüştü. Ancak Hak - İş Konfederasyonuna bağlı Hak Tarım - İş ile Türk - İş'e bağlı Tarım - İş Sendikası bu karara itiraz ettiler. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi ise 18.12.1978'de aldığı kararla Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğine bağlı 3500 işçinin çalıştığı işyerinde yapılan durum tespiti sonunda T.İ.S. oylamayı ezici çoğunlukla kazandı. Oylamada T.İ.S. 2764, Hak Tarım - İş 72, Tarım - İş 309 oy aldılar. Geri kalan 355 işçi ise görevli, izinli ve raporlu oldukları için oylamaya katılmamıştı. Yetkiyi alan T.İ.S. işverenle görüşmelere başladı.

BREZİLYA'DA FAŞİST İŞ YASASINA KARŞIN MÜCADELE GÜÇLENİYOR

Brezilya'da 1943'ten beri yürürlükte olan ve İtalyan faşizminin kooperatif ilkelerini taşıyan iş yasasına karşın işçi sınıfının mücadelesi gelişiyor, güçleniyor. Geçen yıl Ekim ayında Sao Paulo'da otomobil sektöründe başlayan grev daha sonra elektrik, lastik ve ağır makine gibi diğer üretim dallarına da yayılmış, kısa sürede bütün eyaleti kaplamıştır. Tekstil, ilâç, yiyecek sanayii dalları ve bankalar, basın ve hastahanelerde de grevin başlaması ile ileri sonuçlar sağlanmıştı. 150 - 200 şirkette çalışan 250.000 işçinin istemleri, şirketlerle yapılan doğrudan toplu sözleşmelerle kısmen ya da tamamen yerine getirildi. Bu, Brezilya'da çokuluslu şirketlerin hükümetin müdahalesi dışında sendikalarla doğrudan yaptığı ilk sözleşmeydi. Brezilya işçi sınıfı önemli bir başarı sağlamıştı. Bununla birlikte, Brezilya'da iktidar İş Yasasında değişiklik yapmayı gündeme getirmedi. Sendikaların işverenlerle doğrudan görüşme yaparak sözleşme imzalamasını engelleyen yürürlükteki yasa, dünyanın en baskıcı yasalarından biridir. Son günlerde Brezilya'da bazı siyasal reform tasarıları üzerinde çalışılıyor. Bu reformlar, çeşitli demokratik özgürlüklerin bir dereceye kadar geri verilmesini amaçlıyor. Ancak yine de halkın istemlerine yönelik köklü adımlar atılmıyor. Çokuluslu şirketlerin aşırı kârlarını önleyici hiçbir yasal önlem getirilmiyor. Sendikalar ve sendikaların sorunlarıyla ilgili yasal gelişmeler sağlanmıyor.
Brezilya işçiler için yaşanmaz bir ülkedir. Sao Paulo çevresindeki tüm sanayii kollarını etkileyen grevlerin beklenmedik bir biçimde yaygınlaşması, işçiler için yeni bir dönemin başlangıcı olarak nitelenebilir. İşçiler, uluslararası kapitalizmin çıkarlarından başka hiçbir şeye hizmet etmeyen bu faşist İş Yasalarının zincirlerini birgün mutlaka kıracakları ve özgürlüğe kavuşacakları inancıyla mücadelelerini sürdürüyorlar.

DEV MADEN-SEN : R. İHSAN MADENCİLİKTE UYUŞMAZLIK SÜRÜYOR

Akdağ Madeni, Rasih İhsan Madencilik Şirketi işyerinde toplu iş sözleşmesinin yürütülmesinde doğan uyuşmazlık devam ediyor. İşyerinde 350 işçi çalışmakta. 50 işçinin çalıştığı Ege Metal Madencilik Şirketi (Akarca, Mersin) ve 100 işçinin çalıştığı Kırklareli Demirköy'de kurulu Türk Maadin Madencilik Şirketi işyerlerinde toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürdürülüyor. Başer Madencilik'te grev 3 yıldan buyana devam ediyor.

TEK GES-İŞ : YENİ YETKİLER ALDI

300 işçinin çalıştığı DSİ Siva Suşehri 193. Şube ve 200 işçinin çalıştığı Antalya Kepez Hidroelektrik Santralı işyerinde yetki alındı, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başladı. Elektrik Etüd İdaresi Merkez Şube ve iş sözleşmesi görüşmeleri başladı. Elektrik Etüd İdaresi Merkez Şube ve buna bağlı ünitelerde yetki çalışmaları sürdürülüyor. Türk - İş Tes - İş Federasyonu'na bağlı Ada Tes - İş Sendikası üyesi 200 işçi Davutpaşa ve Trakya bölgesindeki diğer işyerlerinde istifa ederek, Tekges - İş'e üye oldular. Yalova Köyleri Elektrik Birliği'nde sözleşme imzalandı. İşyerinde 50 işçi çalışıyor. Bakırköy Elektrik Birliği'nde uyuşmazlıkta bulunan sözleşme bitirilmiş ve uygulamaya geçilmiştir. Burada imzalanan toplu iş sözleşmesi ise 30 işçiyi kapsıyor.

disk yayınları

DİSK DERGİSİ'NDEN DUYURU

DİSK Dergisi'nin abone dönemi Şubat sayısı ile bitmektedir.
Önümüzdeki Mart ayında yeni abone dönemi başlayacaktır.
Dergimize abonelerini yenilemek isteyenlerin abone bedelini aşağıdaki hesap numaralarına yatırmaları gereklidir.
Yıllık abone bedeli yurt içi 150 lira, yurt dışı 250 liradır.
Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba,
Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba,
Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920 000 sayılı hesaba
veya Akbank Merter Şubesi 12 039 sayılı hesaba yatırılabilir.

DÜZENLİ YAYINLAR :
1. DİSK AJANSI
2. DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3. DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4. DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER :
1. TÜRK - İŞ Çıkmazı 1976 (Tükendi)
2. Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967 (")
3. İşçilerin Uyanışı 1967 (")
4. 2. Genel Kurul Çalışma Raporu 1968 (")
5. Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970 (")
6. DİSK'in 4. Mücadele Yılı 1970 (")
7. TÜRK - İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971 (")
8. Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972 (")
9. IV. Genel Kurul Raporu 1973 (")
10. Referandum 1973 (")
11. Erdemir Grevinin İçyüzü 1974 (")
12. Genel Af 1974 (")
13. Anatüzük 1974 (")
14. Ortak Pazar ve Türkiye 1974 (")
15. V. Dönem Çalışma Raporu 1975 (")
16. V. Genel Kurul Belgeleri 1975 (")
17. Anatüzük 1975 (")
18. Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı 1976 (")
19. 1 Mayıs 1976 (")
20. Anatüzük 1976 (")
21. Göçmen İşçiler Sorunu 1976 (")
22. 1 Mayıs 1978 (")
23. Yeni Vergi Tasarısı Üzerine Görüşler 1978 (")
24. 6. Genel Kurul Kararları
25. Anatüzük 1978

